

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE

za 2017. godinu

Broj: 01-02-07-14-2-05-1404-06/17

Sarajevo, septembar 2018. godine

SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE REVIZORA	1
1.	MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA	1
2.	MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	PLANIRANJE, DONOŠENJE Budžeta I IZVJEŠTAVANJE	10
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
6.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	11
6.1.1	Prihodi i primici	11
6.1.1.1	Prihodi od poreza	11
6.1.1.2	Neporezni prihodi	11
6.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	14
6.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	14
6.1.2.1	Plate i naknade troškova zaposlenih	14
6.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	15
6.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	17
6.1.2.4	Tekuća zaliha	23
6.1.2.5	Kapitalni transferi	25
6.1.2.6	Izdaci za kamate	25
6.1.2.7	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	25
6.1.2.8	Izdaci za otplatu dugova	25
6.1.3	Finansijski rezultat.....	26
7.	IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA	27
7.1	BILANS STANJA.....	27
7.1.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	27
7.1.2	Stalna sredstva	28
7.1.3	Kratkoročne obaveze i razgraničenja.....	29
7.1.4	Dugoročne obaveze i razgraničenja	31
7.1.5	Popis sredstava i obaveza.....	31
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	32
9.	JAVNE NABAVKE	33
10.	Sudski sporovi	34
11.	KOMENTAR	34
IV	PRILOG KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	36
	<i>Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu</i>	<i>37</i>
	<i>Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine</i>	<i>40</i>
	<i>Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine</i>	<i>41</i>

I MIŠLJENJE REVIZORA

Mišljenje revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa zakonskim i ostalim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Uvod

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu** koji obuhvataju: Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i Analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo **Županije Zapadnohercegovačke** odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, koji je definisan Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI 1000-1810). Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji **Županije Zapadnohercegovačke** ne sadrže značajne pogrešne iskaze usljed prevare i greške. Revizija uključuje obavljanje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima usljed prevare ili greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja. Revizor takođe ocjenjuje finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Negativno mišljenje

- 1. Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 3.300.422 KM i obaveze po osnovu doprinosa iz ranijeg perioda u iznosu od 10.731.628 KM, nisu evidentirane na poziciji rashoda i obaveza u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda i ukupno iskazane obaveze, a nije tačno iskazan ni ukupan višak rashoda nad prihodima (tačke: 6.1.3, 8. i 10. Izvještaja);**
- 2. Transakcijski računi pravosudnih institucija na dan 31.12.2017. godine, na kojima su iskazana novčana sredstva u ukupnom iznosu od 1.414.371 KM, nisu u sistemu Glavne knjige Trezora, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH (tačka 7.1.1 Izvještaja);**

3. **Prihodi su precijenjeni za namjenska sredstva naknada za šume u iznosu od 923.864 KM, s obzirom da nisu utrošeni za namjene utvrđene Zakonom o šumama, već za tekuće izdatke (tačka 6.1.1.2 Izvješća).**

Negativno mišljenje

Prema našem mišljenju, zbog značaja stavki opisanih u Osnovi za negativno mišljenje, konsolidovani finansijski izvještaji **Županije Zapadnohercegovačke** ne prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017. godine, izvršenje budžeta i novčane tokove za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Uvod

Izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u konsolidovanim finansijskim izvještajima **Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu**, sa značajnim zakonima i drugim propisima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo **Županije Zapadnohercegovačke** je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Pored gore navedene odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Ova odgovornost uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje **Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu** prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnov za naše mišljenje.

Osnova za mišljenje s rezervom

1. **Proračunom Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu nije planirano pokriće deficita iz prethodnih godina, što nije u skladu sa članom 43. stav 2. Zakona budžetima u FBiH (tačka 5. Izvješćaja);**
2. **Finansijski izvještaji proračunskih korisnika i konsolidovani finansijski izvještaji Županije Zapadnohercegovačke nisu sačinjeni u propisanom roku u skladu sa članom 93. i 95. Zakona o budžetima u FBiH i odredbama Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 5. Izvješćaja);**
3. **Prilikom izvršavanja tekućih i kapitalnih transfera koji se finansiraju iz proračuna, nisu utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava, u pojedinim slučajevima prilikom dodjele transfera nije utvrđena namjena istih, niti su korisnici sredstava obavezani na dostavljanje izvještaja o utrošku, zbog čega nisu stvoreni preduslovi za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom, kako je propisano Zakonom o budžetima u FBiH. Tekući transferi nisu u svim slučajevima realizovani u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu, s obzirom da nisu doneseni niti primijenjeni jasno definisani i mjerljivi kriteriji, koji bi trebali služiti**

pri odabiru korisnika i utvrđivanju iznosa odobrenih sredstava (tačke 6.1.2.3, 6.1.2.4 i 6.1.2.5 Izvještaja);

4. Nije izvršeno utvrđivanje stvarnog stanja i usklađivanje stanja imovine i obaveza iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.1.5. Izvještaja);
5. Prilikom provođenja postupaka javnih nabavki, nisu u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama, s obzirom da u svim slučajevima provedenih nabavki nisu primijenjeni odgovarajući, propisani postupci, dok su pojedine nabavke izvršene bez provođenja procedura (tačka 9. Izvještaja).

Mišljenje s rezervom

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u Osnovi za mišljenje s rezervom, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u konsolidovanim finansijskim izvještajima **Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu** u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane.

Sarajevo, 06.09.2018. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl. oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl. oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija usklađenosti, u okviru finansijske revizije, podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li je dati predmet revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima, usklađen sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
  - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu;
- Proračun Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave;
- Zakon o državnim službenicima Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o namještenicima Županije Zapadnohercegovačke;
- Zakon o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u Županiji Zapadnohercegovačkoj;
- Zakon o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom.
- Zakon o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji,
- Zakon o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku;
- Zakon o koncesijama;
- Zakon o šumama Županije zapadnohercegovačke;
- Odluka o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika proračuna Županije Zapadnohercegovačke.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Županija Zapadnohercegovačka (u daljem tekstu: Županija) je jedna od deset kantona /županija u Federaciji BiH uspostavljena Ustavom FBiH¹, Zakonom o federalnim jedinicama² i Ustavom Županije³, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Skupština) i Vlade Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu: Vlada)

Ustavom Županije je propisano da Županija ima sve ovlasti koje Ustavom Federacije nisu izričito povjerena federalnoj vlasti ili koje nisu Ustavom Federacije utvrđena kao zajedničke ovlasti Federacije i Županije. Županija ima ovlasti za: donošenje odluka, u okviru utvrđene ekonomske politike, za poticanje gospodarskog i društvenog razvitka; financiranje djelatnosti županijske vlasti ili djelatnosti pod njezinim pokroviteljstvom oporezivanjem, posudbom ili drugim sredstvima; utvrđivanje naobrazbene politike, uključujući donošenje propisa o naobrazbi, te osiguranje naobrazbe; utvrđivanje i provedbu kulturne politike; utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se odnose na uređivanje i izgradnju stambenih objekata; utvrđivanje politike u vezi s reguliranjem i osiguranjem javnih službi; donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje; donošenja propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti; utvrđivanje politike u vezi s osiguranjem radio i TV postaja, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog djelovanja, te osiguranje njihovog rada; provedba socijalne politike i uspostava službi socijalne skrbi; stvaranje i provedbu politike županijskog turizma, razvoj turističkih resursa.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština, a izvršnu Vlada, koju čine Predsjednik Županije i osam ministara. Funkciju županijske uprave vrši osam ministarstava, uprave i upravne ustanove i zavod, u skladu sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu županijske uprave, kojim se utvrđuje organizacija županijskih tijela uprave i županijskih upravnih organizacija, određuje njihov djelokrug i druga pitanja organizacije i rada. Unutrašnja organizacija i način rada budžetskih korisnika Županije utvrđeni su pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na koje suglasnost daje Vlada. Županijskim ministarstvima rukovode ministri, a radom uprava, upravnih ustanova i zavoda rukovode direktori.

Odlukom o potvrđivanju Vlade Županije⁴ od 04.02.2015. godine Skupština je za predsjednika Vlade na četverogodišnji mandat ponovo izabrala Zdenka Ćosića i osam ministara, od kojih su ministar financija Toni Kraljević i ministar gospodarstva Dario Sesar, dopredsjednici Vlade Županije.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa utvrđuju se Proračunom Županije Zapadnohercegovačke (u daljem tekstu Proračun). Na dan 31.12.2017. godine bilo je 2.394 zaposlenika od čega u osnovnom i srednjem obrazovanju 1.597, MUP-u 399, pravosudnim 126 i ostalim institucijama 272 zaposlenika. U skladu sa Registrom proračunskih korisnika Županije, sredstva su odobrena za 49 proračunskih korisnika.

Županiju čine: grad Široki Brijeg i općine Ljubuški, Posušje i Grude, a u svakom od njih su smještene pojedine županijske institucije i ustanove.

Sjedište Vlade je u Širokom Brijegu, ulica Stjepana Radića broj 37 b.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji **Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu** i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika sa važećim zakonskim i drugim propisima. Finansijski izvještaji Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Županije Zapadnohercegovačke, bili su predmet posebne revizije za 2017. godinu.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti

¹ „Sl.novine FBiH“, br. 1/94

² „Sl.novine FBiH“, br. 9/96

³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 1/96, 2/99, 14/00, 10/03, 10/04 i 17/11

⁴ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 02/15

da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, sa prekidima u periodu od novembra 2017. godine do jula 2018. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Županije za 2015. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U izvještajima su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Vlada Županije je postupila u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestila o preduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2015. godinu.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Isplata poreza, doprinosa iz i na plate te doprinosa za beneficirani radni staž se vrši istovremeno sa isplatom plata u skladu sa Zakonom o doprinosima i Zakonom o porezu na dohodak;
- 2) Potraživanja na osnovu sudskih i administrativnih taksi evidentirana su u bilansnoj evidenciji, u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i drugim propisima.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Obaveze za beneficirani radni staž za prethodni period su evidentirane vanbilansno, a za revidiranu godinu se obračunavaju i evidentiraju u momentu nastanka obaveze;
- 2) Ministarstvo gospodarstva je poduzelo mjere na naplati potraživanja od koncesionara i namjenskog trošenja koncesionih naknada;
- 3) Izvršena je izmjena akta koji reguliše upotrebu mobilnih telefona u dijelu naplate prekoračenja, a pisanim aktom nisu definisane procedure i ograničenja izdataka za fiksnu telefoniju;
- 4) Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa pri dodjeli sredstava za kulturu utvrdilo je za koji se dio programa vrši dodjela sredstava, a nije se uredila obaveza dostave izvještaja i nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava;
- 5) Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa pravovremeno je poduzimalo aktivnosti na pripremi i provođenju Programa utroška sredstava za šport, ali nije uredilo obavezu dostave izvještaja i nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava;
- 6) Odlukom o prijenosu sredstava JU Razvojna agencija Županije definisani su izdaci za koje se sredstva odobravaju, kao i cilj utroška sredstava, i ista je dostavljala izvještaj o namjenskom utrošku sredstava bez dokaza o utrošku;
- 7) Nabavke stalnih sredstava su većim dijelom evidentirane korištenjem konta Imovina u pripremi u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor;
- 8) Potrebno je da Ministarstvo financija izvrši usaglašavanje stanja obaveza na osnovu dugoročnih kredita sa bankama;
- 9) Obračun amortizacije vršen u većini slučajeva u skladu sa Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Nerealizovane preporuke

- 1) Poboljšati funkcionisanje sustava internih kontrola u cilju otklanjanja utvrđenih nedostataka donošenjem nedostajućih internih akata, usklađivanjem postojećih sa propisima koji su na snazi, dosljedno primjenjivati zakonske i ostale propise te u kontinuitetu pratiti njihovo poštivanje;
- 2) Uspostaviti jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH;
- 3) Svi rukovodioci budžetskih korisnika Županije treba da popunjavaju izjave o fiskalnoj odgovornosti sa upitnikom i planom otklanjanja nepravilnosti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o obliku, sadržaju, načinu popunjavanja i predaji izjave o fiskalnoj odgovornosti;
- 4) Kod izrade, donošenja i izvršenja budžeta dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH u dijelu planiranja pokriva akumuliranog deficita, pridržavanja ograničenja i planiranja prihoda;
- 5) Izvršiti analizu iskazanog deficita i poduzeti adekvatne mjere na planiranju pokriva istog u skladu sa članom 43. Zakona o budžetima u FBiH;
- 6) Donijeti vlastiti akt o otvaranju namjenskih računa u okviru Jedinственog računa Riznice, te otvoriti poseban namjenski podračun i za sredstva naknada za šume, u skladu sa članom 19. novog Zakona o Trezoru u FBiH („Službene novine FBiH“, broj 26/16);
- 7) U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele donijeti vlastiti akt kojim će se urediti vrsta i način korištenja vlastitih prihoda, te evidentirati izmirivanje rashoda iz vlastitih prihoda;
- 8) Donijeti Zakon o platama na nivou Županije i usaglasiti propise u vezi obračuna plata i naknada sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
- 9) Izvršiti dopunu Odluke o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela u dijelu ostvarivanja prava na naknadu, visinu naknade članova komisija utvrđivati u skladu s važećim propisima, pravo na isplatu naknade uvjetovati radom izvan radnog vremena, a obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak i pratećeg Pravilnika;
- 10) Donijeti procedure za korištenje sredstava reprezentacije kojim će se definisati prava, način i kontrola korištenja ovih sredstava;
- 11) Definirati način i kontrolu korištenja službenih vozila pisanim aktom, utvrditi normative utroška goriva te osigurati korištenje vozila isključivo u službene svrhe;
- 12) Sredstva tekućih transfera Skupštine drugim nivoima vlasti, pojedincima i neprofitnim organizacijama, planirati kod nadležnih budžetskih korisnika, sa jasno definisanim i mjerljivim kriterijima za odabir korisnika i utvrđivanje iznosa, uz zadovoljene principe transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima uz obavezu dostave i kontrole izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava;
- 13) Sredstva tekućih transfera drugim nivoima vlasti, pojedincima i neprofitnim organizacijama, umjesto kod Vlade Županije, planirati kod nadležnih budžetskih korisnika, sa jasno definisanim i mjerljivim kriterijima za odabir korisnika i utvrđivanje iznosa, uz zadovoljene principe transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima;
- 14) Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša sredstva za zaštitu okoliša treba da odobrava u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije, da u skladu sa zakonskim propisima i zaključenim ugovorima preduzima radnje na povratu nenamjenski utrošenih sredstava, da za dodjelu interventnih sredstava donese jasne i mjerljive kriterije te da sačinjava tekstualni izvještaj o utrošku sredstava;
- 15) Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata treba preduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti u vezi kontrole i nadzora nad namjenskim utroškom javnih sredstava, a za nenamjenski utrošak poduzeti zakonom predviđene radnje za povrat istih;

- 16) U cilju realnog iskazivanja finansijskog rezultata potrebno je prikupljena sredstva od naknada za šume evidentirati na posebnom podračunu otvorenom u okviru Jedinstvenog računa Riznice, a sredstva koristiti za predviđene namjene u skladu sa Zakonom o šumama;
- 17) Sredstva za potpore u poljoprivredi iz pričuve odobravati samo za žurne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom godine, uz uređivanje obaveze dostavljanja izvještaja o utrošku kao i nadzoru nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava;
- 18) Vlada Županije za kapitalne transfere drugim nivoima vlasti treba da odredi jasne i mjerljive kriterije, odnosno uslove o načinu raspodjele sredstava, kao i da osigura stvarni nadzor nad namjenskim utroškom sredstava;
- 19) Donijeti procedure za dodjelu i kriterije za upotrebu sredstava tekuće pričuve, te ista u cijelosti koristiti isključivo za hitne i nepredviđene izdatke, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije;
- 20) Pri finansijskom izvještavanju dosljedno primjenjivati budžetsko računovodstvo koje se zasniva na principima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.
- 21) U skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH rashode i izdatke iskazivati u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, odnosno u kojem je obaveza za plaćanje nastala, neovisno od datuma izmirivanja iste;
- 22) Svi budžetski korisnici dužni su izvršiti usaglašavanje potraživanja sa dužnicima na dan 31.12. tekuće godine u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, preduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu potraživanja, te ista knjigovodstveno evidentirati u skladu sa računovodstvenim propisima;
- 23) Preduzeti aktivnosti na regulisanju pitanja vlasništva i upravljanja poslovnim dijelovima objekata izgrađenih za stradalnike Domovinskog rata na području Županije;
- 24) Izvršiti usaglašavanje stanja obaveza na osnovu neizmirenih poreza i doprinosa sa Poreznom upravom FBiH, uključujući i obaveze iskazane i u vanbilansnoj evidenciji;
- 25) Obavezu po osnovu kredita Vlade Republike Koreje iskazati u bilansnoj evidenciji, uz prethodno usklađivanje iskazanog stanja za nastale kursne razlike;
- 26) Date garancije po kreditima evidentirati u skladu s Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- 27) Sve postupke javnih nabavki započinjati pravovremeno, uz izbor odgovarajuće vrste postupka i provođenjem procedura u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, a zaključenim ugovorima utvrditi pojedinačne količine i cijene, kao i vrijednost ugovora koja se odnosi na tekuću i narednu budžetsku godinu;
- 28) Svi budžetski korisnici dužni su izvršiti redovan godišnji popis na datum bilansa, utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza, sa istim uskladiti knjigovodstveno stanje, te pravovremeno donijeti potrebne odluke, u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava neophodno je imati uspostavljen funkcionalan sistem interne kontrole, za šta su odgovorne rukovodne strukture Županije i svih budžetskih korisnika. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje, koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

Prema postojećim propisima, svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, internu kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Takođe su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sistema

interne i računovodstvene kontrole nad budžetima, naplati prihoda i primitaka i budžetskim izdacima i isplatama.

Zakonom o budžetima u FBiH propisano je da su budžetski korisnici obavezni urediti sistem interne kontrole u skladu sa Međunarodnim standardima interne kontrole. Nije uspostavljen budžetski nadzor, kako je predviđeno članovima 79. do 81. navedenog Zakona i članom 5. Uredbe o budžetskom nadzoru u FBiH. Provedenom revizijom konstatovali smo da u Ministarstvu financija nisu posebno sistematizovane unutrašnje organizacione jedinice iz oblasti budžetske inspekcije i interne revizije za obavljanje utvrđenih poslova.

Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele⁵ predviđeno je da će se utvrđivanje vrste vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele korisnika budžeta kantona urediti kantonalnim propisima, ali na nivou Županije navedeni propis nije donesen.

Na nivou Županije nisu usvojene Računovodstvene politike za budžetske korisnike i trezor, niti je donesena odluka o prihvatanju i primjeni Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i Trezor.

Naši nalazi, vezano za sistem internih kontrola ukazuju da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima nezadovoljavajući u dijelu sačinjavanja i predaje nadležnim institucijama finansijskih izvještaja u zakonskom roku, unošenje naloga u Glavnu knjigu Trezora nakon roka za sačinjavanje i predaju godišnjeg obračuna, neevidentiranja obaveza u periodu na koji se odnose, računi pravosudnih institucija nisu u sistemu Trezora Županije, nepostojanje jasnih i mjerljivih kriterija za raspodjelu tekućih transfera, nadzora i izvještavanje istih, planiranja i evidentiranja tekućih, a koji imaju karakter kapitalnih transfera, neevidentiranja adekvatnog iznosa na razgraničenim prihodima na kraju godine za pojedine namjenske prihode, obavljanja godišnjeg popisa u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima, nepostupanja po Zakonu o javnim nabavkama i dr. Osim naprijed navedenih, konstatovali smo i druge nepravilnosti i to u dijelu izdataka za naknade za rad u komisijama, reprezentaciju, usluge telefonije, korištenje službenih vozila, iskazivanja potraživanja, obaveza i vanbilansne evidencije, što je detaljnije obrazloženo u daljem tekstu Izvještaja.

Za sve naprijed navedene nedostatke i slabosti u funkcionisanju sistema internih kontrola date su odgovarajuće preporuke u dijelovima Izvještaja u kojima su šire konstatovane spomenute aktivnosti.

Godišnja izvješća o finansijskom upravljanju i kontroli proračunski korisnici su sačinili i dostavili, osim škola od kojih ista nisu ni tražena. **Ministarstvo financija je konsolidovane podatke o finansijskom upravljanju i kontroli na nivou Županije, dostavilo Federalnom ministarstvu finansija, 06.06.2018. godine, a rok dostavljanja u skladu sa Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH je do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu.**

Zbog navedenog, konstatujemo da Županija u revidiranoj godini nije uspostavila sistem internih kontrola zasnovan na COSO modelu, kako je predviđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Standardima interne kontrole.

Ministarstvo financija je donijelo Registar proračunskih korisnika Županije⁶, kojim je utvrđeno 49 proračunskih korisnika, od kojih je 25 srednjih i osnovnih škola.

Izjave o fiskalnoj odgovornosti nisu sačinili i u propisanom roku dostavili Ministarstvu financija svi budžetski korisnici u skladu sa članom 44. Zakona o budžetima u FBiH i članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti. U skladu sa navedenim propisima, Ministarstvo financija vrši prijem, formalnu i suštinsku kontrolu, a o uočenim nepravilnostima izvještava nadležnu budžetsku inspekciju.

Preporuka:

- ***Donijeti potrebne procedure i uspostaviti sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli i Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH.***

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 60/16

⁶ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 17/17

Interna revizija

Zakonom o budžetima u FBiH, Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH predviđeno je da će svi kantoni u FBiH formirati jedinice za internu reviziju pri kantonalnom ministarstvu finansija, koje će pokrивati sve budžetske organizacije prvog i drugog reda u sastavu kantona. Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva finansija umjesto jedinice za internu reviziju predviđen je samostalni izvršitelj „Stručni savjetnik za poslove interne revizije proračunskih korisnika-interni revizor“, što nije u skladu sa odredbama navedenih zakona i Pravilnika.

Jedinica za internu reviziju Županije nije počela sa radom, niti su u 2017. godine preduzimate aktivnosti na uspostavi i popuni iste, u skladu sa naprijed navedenim propisima.

Preporuka:

- **Uspostaviti Jedinicu za internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.**

Prevenција korupcije

Vlada Županije je usvojila Strategiju Županije za borbu protiv korupcije 2017. - 2019. u oktobru 2017. godine, koja određuje prepoznata prioritetna područja borbe protiv korupcije i ciljeve ključne za dalji razvoj i jačanje antikorupcijskog mehanizma u dvogodišnjem razdoblju. Akcijski plan za provedbu Strategije Županije za borbu protiv korupcije 2017. - 2019.⁷, donesen je u januaru 2018. godine i istim su utvrđene aktivnosti, vremenski rok za provođenje aktivnosti, nadležna tijela, indikatori za mjerenje uspjeha pri realizaciji aktivnosti i opis potrebnih finansijskih sredstava za provedbu aktivnosti u 2018. i 2019. godini.

5. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Proračun Županije i Zakon o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu⁸ usvojila je Skupština Županije 30.12.2016. godine u iznosu od 76.738.921 KM. S obzirom na povećanje prihoda, Izmjene i dopune Proračuna Županije u iznosu od 79.925.939 KM, Skupština Županije usvojila je 24.11.2017. godine⁹, od čega su planirani prihodi 79.925.939 KM, tekući rashodi 72.242.430 KM, kapitalni izdaci od 1.473.509 KM, otplata duga 5.460.000 KM i tekuća zaliha 750.000 KM. Nakon Izmjena i dopuna Proračuna Županije za 2017. godinu, Vlada Županije je donijela 32 zaključka o odobravanju preraspodjela sredstava iz Proračuna Županije za 2017. godinu unutar odobrenih sredstava proračunskih korisnika u iznosu od 462.490 KM i 11 zaključaka o odobravanju preraspodjela sredstava iz Proračuna Županije za 2017. godinu između proračunskih korisnika u ukupnom iznosu od 2.176.982 KM, **od kojih su dvije u iznosu od 1.116.652 KM, donesene 31.01.2018. godine. Navedeno nije u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, s obzirom da fiskalna godina traje od 01.01. do 31. 12.2017. godine.**

Provedenom revizijom utvrdili smo da se kod planiranja, donošenja i izvršenja proračuna nije pridržavalo u potpunosti odredbi Zakona o budžetima u FBiH, s obzirom da:

- **Proračunom Županije za 2017. godinu nije planirano pokriće ostvarenog deficita iz prethodnih godina, u skladu sa članom 43. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH, koji je na datum prethodnog bilansa iznosio 41.272.998 KM;**
- Pojedini nalozi za knjiženje su u Glavnu knjigu Trezora primljeni i uneseni 02.03.2018. godine, što nije u skladu sa člankom 19. Zakona o izvršavanju proračuna Županije za 2017. godinu;
- **Proračunski korisnici Županije nisu u utvrđenom roku sačinili i predali nadležnim institucijama godišnje obračune za 2017. godinu, a Ministarstvo finansija, godišnje konsolidovane izvještaje Proračuna Županije u skladu sa članom 93. i 95. Zakona o budžetima u FBiH.**

⁷ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 1/18

⁸ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 25/16

⁹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 21/17

- **Pojedini proračunski korisnici nisu sačinili i predali nadležnim institucijama sve potrebne obrasce u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, kao što su GIP-Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna za 2017. godinu, Analiza iskaza - tekstualni dio izvještaja, pomoćni obrasci A, B i C.**

Provedenom revizijom smo konstatovali da nisu na odgovarajućoj poziciji planirani, odobreni i realizovani tekući transferi kod Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša i Ministarstva gospodarstva, s obzirom da isti imaju karakter kapitalnih transfera, jer su doznačeni za kapitalne izdatke.

Revizijom smo utvrdili da pri finansijskom izvještavanju nisu poštivane odredbe Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH i to na način da uz periodična izvješća, obrazac 9. – Izvješće o namjenskom utrošku transfera, nisu dostavljana pisana obrazloženja o namjenskom utrošku ili razloge za neutrošena sredstva.

Godišnja konsolidirana finansijska izvješća o izvršenju proračuna Županije za razdoblje od 01.01. do 31.12.2017. godine, sačinjena su od strane Ministarstva financija, potpisana i ovjerena od strane ovlaštenih osoba 05.04.2018. godine, a dostavljena nadležnim institucijama 11.04.2018. godine, što nije u skladu sa rokom utvrđenim Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH¹⁰. Izvješće o izvršenju proračuna Županije za razdoblje 01.01. – 31.12.2017. godine Ministarstvo financija je dostavilo Vladi Županije, koja je isti Zaključkom 18.06.2018. godine potvrdila i uputila u dalju proceduru Skupštini Županije, a Skupština usvojila 18.07.2018. godine.

Preporuke:

- **Kod izrade, donošenja i izvršenja proračuna dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o budžetima u FBiH u dijelu planiranja pokriva akumuliranog deficita.**
- **Finansijske izvještaje sačinjavati u rokovima i na propisanim obrascima utvrđenim Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.**

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

6.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

6.1.1 Prihodi i primici

U konsolidiranom Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2017. godinu, ukupno ostvareni prihodi, primici i finansiranje, iskazani su u iznosu od 79.900.917 KM, što je u odnosu na prihode i primitke planirane Poračunom manje za 25.022 KM. Isti se sastoje od prihoda od poreza od 70.856.963 KM, neporeznih prihoda 7.223.359 KM i primljenih transfera i donacija od 1.820.595 KM.

6.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 70.856.963 KM i u odnosu na planirane veći za 419.024 KM, a u odnosu na prethodnu godinu za 5.015.497 KM. U strukturi istih najveći udio od 46.626.354 KM imaju prihodi od indirektnih poreza.

6.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 7.223.359 KM, što je u odnosu na planirane manje za 664.641 KM, dok su u odnosu na prethodnu godinu manji za 768.521 KM. Najznačajnije su naknade,

¹⁰ „Službene novine FBiH“, br. 69/14 i 14/15

pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga 6.070.621 KM, novčane kazne 979.476 KM, prihodi od poduzetničkih aktivnosti 137.119 KM, od čega se na naknade od koncesija odnosi 68.929 KM.

U okviru neporeznih prihoda iskazani su i prihodi za **namjenska sredstva** (naknade za šume, vode, zaštitu i spašavanje, zaštitu od požara i vatrogastva i okoliša), koji se koriste za finansiranje namjena utvrđenih posebnim zakonskim propisima. Prema raspodjeli javnih prihoda na korisnike – obrascu B2 u 2017. godini je prikupljeno 2.968.251 KM namjenskih sredstava od kojih su: naknade za šume 1.088.233 KM, vodne naknade 839.663 KM, sredstva za zaštitu okoliša 790.013 KM, sredstva za zaštitu i spašavanje 234.356 KM i sredstva za zaštitu od požara i vatrogastvo 15.986 KM. Obzirom da se radi o namjenskim sredstvima u 2017. godini je oprihodovano 1.833.399 KM, dok je stanje na izvodima na podračunima 31.12.2017. godine od 1.134.852 KM, evidentirana na poziciji razgraničenih prihoda.

Ministarstvo financija nije donijelo akt o otvaranju posebnih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinственог računa Trezora, u skladu sa važećim Zakonom o trezoru u FBiH¹¹, niti je u Županiji otvoren podračun za prikupljanje prihoda od naknada za šume. Posljedica navedenog je da na nivou Županije nije propisano planiranje namjenskih sredstava, način prikupljanja i evidentiranje uplaćenih namjenskih sredstava i način raspolaganja istim. Takođe, preostali iznos neiskorištenih sredstava na podračunima (stanje na izvodu na dan 31.12.2017. godine) **nije umanjen za iznos stvorenih, a neizmirenih obaveza na kraju godine**, kako bi se prije izrade godišnjeg obračuna, izvršilo preknjiženja adekvatnog iznosa na vremenska razgraničenja. Konstatovali smo da svi proračunski korisnici koji imaju namjenska sredstva, nisu Ministarstvu financija dostavljali periodične i godišnje izvještaje o namjenskom utrošku ovih sredstava.

Prezentirana je Odluka o otvaranju posebnog transakcijskog računa u okviru Jedinственог računa Trezora za sredstva za zaštitu, unapređenje i podizanje novih šuma i za ruralni razvoj, koju je Vlada Županije donijela 18.07.2017. godine i dopisi UniCredit Bank d.d. Mostar od 22.09. i 20.10.2017. godine, da nisu u mogućnosti izvršiti otvaranje/zatvaranje računa s obzirom na blokadu računa Ministarstva financija Županije od strane Porezne uprave FBiH. Prikupljanje naknada od šuma vršeno je putem depozitnog računa i prenosom na transakcijski račun. Realizacijom Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za šumarstvo“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu namjenski je utrošeno 164.369 KM. **S obzirom da za prikupljanje prihoda od naknada za šume nije otvoren podračun, preostala namjenska sredstva prikupljena na ime naknada za šume od 923.864 KM, nisu evidentirana na poziciji vremenski razgraničenih prihoda, već su tretirana kao javni prihod i utrošena za druge namjene.**

Preporuke:

- **Donijeti vlastiti akt o otvaranju namjenskih računa, kojim bi se utvrdio način planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima s posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuni u okviru Jedinственог računa Trezora Županije.**
- **U cilju realnog iskazivanja financijskog rezultata potrebno je prikupljena sredstva od naknada za šume evidentirati na posebnom podračunu otvorenom u okviru Jedinственог računa Riznice, a sredstva koristiti za predviđene namjene u skladu sa Zakonom o šumama.**

U strukturi prihoda od pružanja javnih usluga od 1.290.999 KM iskazani su **vlastiti prihodi proračunskih korisnika** od 880.179 KM, koji su u značajnijim iznosima evidentirani kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa, Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Uprave za inspeksijske poslove i Trezora Županije za neraspoređene prihode. Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele¹² predviđeno je da se pod vlastitim prihodima podrazumijevaju prihodi koje korisnici budžeta ostvare obavljanjem osnovne djelatnosti i ostalih poslova na tržištu, ali ne i prihodi koje ostvare obavljanjem osnovne djelatnosti za koju je propisima utvrđena visina naknade za usluge koje pružaju pravnim i fizičkim osobama, kao ni prihodi ostvareni interno poslovanjem između korisnika budžeta na istom nivou vlasti. **Prema navedenoj**

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 60/16

Uredbi, utvrđivanje vrste vlastitih prihoda i načina i rokova raspodjele korisnika budžeta trebalo je urediti kantonalnim propisima, što nije urađeno ni do okončanja završne revizije za 2017. godinu. Članom 39. tačka (3) Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu utvrđeno je da proračunski korisnici prilikom izrade svog proračuna obvezno planiraju rashode i izdatke koji će biti pokriveni iz vlastitih prihoda. Uvidom u Posebni dio Proračuna Županije za 2017. godinu konstatovali smo da su kod pojedinih namjenskih prihoda posebno iskazani rashodi koji će se izmirivati iz ostvarenih vlastitih prihoda.

Preporuka:

- ***U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele, donijeti vlastiti akt kojim će se urediti vrsta i način korištenja vlastitih prihoda, te evidentirati izmirivanje rashoda iz vlastitih prihoda.***

Prihodi od koncesija iznose 398.565 KM, od čega je prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda i financiranju Županije¹³ i Zakonu o koncesijama¹⁴, po 50% ili 199.283 KM raspoređeno Županiji i općinama na čijem području se nalaze predmeti koncesije. Ostvareni prihodi Županije od koncesija u 2017. godini veći su za 124.283 KM od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 153.075 KM. Ministarstvo gospodarstva je ustrojilo pomoćnu evidenciju zaključenih ugovora, ali nam nije prezentirano da je u skladu sa članom 15. Zakona o koncesijama i Pravilnikom o ustroju i vođenju registra ugovora o koncesijama, ustrojen Registar svih ugovora o koncesiji kao jedinstvena baza podataka, a takođe i knjiga Registra.

Prema članu 16. Zakona o koncesijama propisana je obaveza namjenskog utroška sredstava od koncesija i to za izradu dokumentacije o opravdanosti dodjele koncesije, istraživanje dobara koja su predmet koncesije, zaštitu okoliša, izgradnju infrastrukturnih objekata od općeg interesa i druga značajna pitanja sukladno odluci Vlade. Vlada Županije je 27.04.2017. godine donijela Odluku o odobravanju isplate sredstava sa podračuna za koncesije za istraživanje boksita u boksitonosnom području Posušje, kojom se gospodarskom društvu Rudnici boksita d.o.o. Posušje odobrava 67.000 KM, a za utrošena sredstva navedeno društvo će Ministarstvu gospodarstva podnijeti izvještaj. Izvještaj je dostavljen u februaru 2018. godine. Sa navedenim društvom nije zaključen Ugovor kojim bi se regulisala prava i obaveze objiju strana, kao i utrošak za predviđene namjene. Takođe, doneseno je rešenje o isplati naknade Povjerenstvu za provođenje postupka za dodjelu koncesija za zahvaćanje vode u komercijalne svrhe, nakon čega je Vlada zaključila Ugovor o koncesiji. Za pet članova povjerenstva izvršena je isplata sa podračuna u bruto iznosu od 1.736 KM. S obzirom na navedeno nisu poduzimane potrebne aktivnosti na utrošku ovih sredstava, te prikupljena, a neutrošena sredstva, koja su evidentirana na poziciji razgraničenih prihoda na kraju godine iznose 251.176 KM.

Prema pomoćnoj evidenciji Ministarstva gospodarstva u 2017. godini sa pravnim i fizičkim licima zaključeno je 12 koncesijskih ugovora za eksploataciju boksita, zahvaćanje vode, nasade: vinove loze, smilja, voćnaka, proizvodnju povrća i sl.

Potraživanja od koncesionara iskazana su od 210.301 KM na osnovu obračuna i fakturisanja koncesijskih naknada Ministarstva gospodarstva, a kao i sumnjiva i sporna potraživanja po istom osnovu od 31.426 KM. U 2017. godini fakturisano je koncesijskih naknada od 195.735 KM. Potraživanja se prenose na sumnjiva i sporna nakon poduzetih zakonom propisanih radnji za naplatu. Najveća redovna i utužena potraživanja odnose se na koncesionare: „Rudnici boksita“ d.o.o. Posušje, Lager d.o.o. Posušje, „Rudnici boksita“ d.o.o. Široki Brijeg i dr. Resorno Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom financija poduzimalo je aktivnosti za realizaciju prava i obaveza iz ugovora o koncesiji.

Preporuka:

---

¹³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 23/14

¹⁴ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 13/13

- **Ministarstvo gospodarstva treba preduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu potraživanja od svih koncesionara, te sredstva namjenski koristiti u skladu sa Zakonom o koncesijama.**

6.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Primljeni transferi i donacije iskazani su u iznosu od 1.820.595 KM, što je u odnosu na planirane više 220.595 KM, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 262.930 KM. Od navedenog iznosa 1.220.476 KM se odnosi na primljene transfere iz federalnog budžeta, 165.000 KM od Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije, 7.000 KM od Grada Široki Brijeg, a 428.120 KM na transfere Međunarodne zajednice.

6.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvješću o izvršenju proračuna za 2017. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 79.319.046 KM, što u odnosu na operativni budžet 79.925.939 KM predstavlja ostvarenje od 99,2%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: plaće, naknade i doprinosi 52.497.581 KM ili 66,2%, tekući transferi i drugi tekući rashodi 13.666.995 KM ili 17,2%, izdaci za materijal, sitan inventar i usluge 5.934.961 KM ili 7,5%, izdaci za otplate dugova 5.178.158 KM ili 6,5%, izdaci za nabavku stalnih sredstava 1.043.060 KM ili 1,3%, izdaci za kamate 698.291 KM ili 0,9% i kapitalni transferi 300.000 KM ili 0,4%.

6.1.2.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Bruto plate i pripadajući porezi i doprinosi iskazani su u iznosu 44.676.068 KM, a isti su u odnosu na prethodnu godinu veći za 2.420.157 KM zbog povećanja broja zaposlenih i bruto osnovice.

Provedenom revizijom konstatovali smo da Zakon o platama na nivou Županije još nije usvojen, iako je članom 60. Zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, definisano da se koeficijenti i platni razredi zaposlenih u organima vlasti kantona utvrđuju zakonima o platama i naknadama uposlenih u organima vlasti kantona. Također, propisi vezani za obračun plata i naknada nisu usaglašeni sa članovima 59. i 60. Zakona o platama i naknadama u organima vlasti FBiH¹⁵, iako je istim utvrđen rok od 90 dana od dana primjene istog.

Osnovica za obračun plata i naknada regulisana je aktima Vlade i Skupštine i različita je za pojedine budžetske korisnike. Osnovica za obračun plata za nosioce zakonodavne i izvršne vlasti iznosila je 225,48 KM, a od 01.11.2017. godine 237,88 KM. Za državne službenike i namještenike iznosila je 486,32 KM, a od 01.11.2017. godine 466,43 KM, za djelatnike u osnovnim i srednjim školama 442,11, a od 14.08. 2017. godine 466,43 KM i za sve ostale djelatnike 248,02 KM, a od 01.11.2017. godine 261,66 KM. Koeficijenti za nosioce zakonodavne i izvršne vlasti iznosili su 11,00 za ministre i 8,00 za savjetnike. Za državne službenike isti su utvrđeni u rasponu od 2,60 do 5,00, a od 01.11.2017. godine od 2,90 do 5,30, dok su za namještenike utvrđeni koeficijenti u rasponu od 1,45 do 2,50, a od 01.11.2017. godine u rasponu od 1,75 do 2,80. Vlada Županije je u dogovoru sa sindikatom MUP-a i sindikatom prosvjetnih djelatnika utvrdila osnovice za obračun plata, a reprezentativni sindikat za državne službene i namještenike nije aktivan na nivou Županije.

Najviša plata je plata predsjednika Županijskog suda u iznosu 4.089 KM, najniža 554 KM, a prosječna plata na nivou Županije 1.039 KM. Plata predsjednika Vlade iznosi 2.439 KM, ministara 2.124 KM, predsjednika Skupštine 1.893 KM, te zastupnika u Skupštini Županije 1.321 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 7.821.513 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 306.779 KM ili 4%. Naknade se odnose na: naknade za topli obrok 4.096.725 KM, naknade za prevoz s posla i na posao 2.226.814 KM, regres za godišnji odmor 952.848 KM, otpremnine zbog odlaska u mirovinu 187.684 KM, jubilarne nagrade za stabilnost u radu 120.190 KM, pomoć u

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br/ 45/10, 111/12 i 20/17

slučaju smrti 94.235 KM, pomoć u slučaju ostalih bolesti 81.980 KM, pomoć u slučaju teže invalidnosti 57.992 KM i druge 3.045 KM.

Navedene naknade obračunate su i isplaćene u skladu s Odlukom o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika proračuna u Županiji¹⁶. U skladu s navedenom Odlukom, topli obrok se isplaćuje u visini od 9 KM po radnom danu, osim za zaposlenike u osnovnim i srednjim školama kojima naknada iznosi 1% od prosječne plate u FBiH, a primjenjuje se od 01.09.2017. godine. Obračun i isplata naknade za prevoz vrši se na način da se uposleniku čije je mjesto stanovanja udaljeno najmanje dva kilometra od mjesta rada obračunava naknada u visini od 0,25 KM po pređenom kilometru, za dane provedene na radu, s tim da ista ne može biti veća od 300 KM bez obzira na udaljenost, a udaljenost se utvrđuje na osnovu izjave uposlenika ovjerene od strane nadležnog tijela. Otpremnina prilikom odlaska u mirovinu obračunava se i isplaćuje u visini tri prosječne mjesečne neto plate isplaćene u FBiH ili tri zadnje osobne isplaćene neto plate ukoliko je to povoljnije za zaposlenika. **Naprijed navedena Odluka nije u skladu sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti FBiH¹⁷, u dijelu obračuna naknade za prevoz i isplate jubilarnih nagrada, koje nisu predviđene naprijed navedenim Zakonom. Također, nisu oporezovane naknade za topli obrok isplaćene iznad visine utvrđene Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak¹⁸.**

Preporuke:

- **Donijeti Zakon o plaćama na nivou Županije u skladu sa Zakonom o platama i naknadama u organima vlasti FBiH.**
- **Obračun poreza i doprinosa za više isplaćene naknade troškova zaposlenih vršiti u skladu sa važećim zakonskim propisima.**

6.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge iskazani su u iznosu od 5.087.898 KM, a odnose se na ugovorene i druge posebne usluge 2.806.711 KM, izdatke za komunikaciju i komunalne usluge 891.893 KM, nabavku materijala i sitnog inventara 624.097 KM, izdatke za energiju 577.002 KM, izdatke za tekuće održavanje 420.309 KM, izdatke za usluge prevoza i goriva 338.071 KM, putne troškove 111.603 KM, izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa 110.627 KM i unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine 54.648 KM.

Ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti iskazani su u iznosu 695.197 KM, a odnose se na ugovore o djelu za kontinuirano obavljanje poslova koji predstavljaju poslove koji su sistematizovani pravilnicima o unutarnjoj organizaciji proračunskih korisnika. Najvećim dijelom ugovori o djelu zaključivani su za obavljanje nastave u srednjim školama (274.594 KM) i osnovnim školama (259.738 KM). Naime, ugovori o djelu odnose se na određene, konkretne i zaokružene poslove koji traju određeno vrijeme i definisani su Zakonom o obligacionim odnosima. Shodno navedenom, nema osnova da se ugovori o djelu zaključuju za redovne, sistematizovane poslove, koji se obavljaju u kontinuitetu tokom cijele godine i koji su utvrđeni Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Izdaci za rad u komisijama iskazani su u neto iznosu 523.117 KM, a najvećim dijelom se odnose na Ministarstvo financija 167.248 KM, Ministarstvo prosvjete 130.349 KM, Vladu 83.409 KM i Ministarstvo gospodarstva 31.504 KM. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela¹⁹ utvrđena je visina naknade članu komisije do iznosa 100 KM, a za obavljanje tehničkih poslova do 30 KM. Provedenom revizijom u odabranom uzorku konstatovali smo da su obračunavane i isplaćivane naknade članovima veće od propisanih, koje su kod pojedinih komisija iznosile čak 500 KM neto po članu, a jedino se članovima komisija za popis isplaćivala naknada u neto iznosu od 100 KM. Naprijed navedenom Odlukom definisano je da se radno tijelo može osnovati samo za poslove i zadaće koje nisu u djelokrugu rada nijednog uposlenog u tijelu državne službe kao i za poslove i zadaće za koje je

¹⁶ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 01/17

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 45/10, 111/12 i 20/17

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 67/08, 04/10, 86/10, 10/11, 53/11, 20/12, 27/13, 71/13, 90/13, 45/14, 52/16, 59/16 i 38/17

¹⁹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br.08/08 i 02/09

posebnim zakonskim ili podzakonskim aktima utvrđeno da ih obavlja radno tijelo, a primjera radi kod Ministarstva financija su formirane i komisija za izradu Dokumenta okvirnog budžeta i radna grupa za pripremu i stavljanje na uvid dokumentacije za izradu godišnjih izvještaja, što je u nadležnosti i redovni je posao ovog Ministarstva.

U postupku revizije utvrđeno je da obračun i isplata naknada članovima komisija, nije imao tretman plate, kako je to propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak²⁰. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje izvan redovnog radnog vremena na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili nakon redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 3. naprijed navedenog Zakona i oporezuju se na način propisan članom 27. istog.

Usluge reprezentacije iskazane su u iznosu od 166.074 KM, a najvećim dijelom obuhvataju Vladu 30.372 KM, MUP 35.257 KM, Skupštinu 23.680 KM i Ministarstvo financija 12.363 KM. Na nivou Županije nije usvojen akt kojim se definišu ovlaštenja, pravo, način i visina utroška sredstava reprezentacije, niti su doneseni interni akti od strane svih budžetskih korisnika.

Izdaci za naknade Skupštinskim zastupnicima iskazani su 153.498 KM. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravima izabranih dužnosnika, nositelja izvršnih funkcija i savjetnika u institucijama vlasti u Županiji²¹, koji je donijela Skupština Županije, definisano je da će iznos paušala u bruto iznosu sa pripadajućim porezom i doprinosima u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak utvrditi Administrativno-pravna komisija posebnim Zaključkom. Naprijed navedena komisija je donijela Zaključak kojim se zastupnički paušal utvrđuje u iznosu od 70% prosječne neto plate u Županiji, a na osnovu službenih podataka Federalnog zavoda za statistiku i koji iznosi 614,93 KM bruto. Zaključak se primjenjivao od 01.01.-31.12.2017. godine.

Izdaci za mobilni telefon iskazani su 81.138 KM, a isti su regulisani Odlukom Vlade o korištenju službenih mobilnih telefona iz 2011. godine. Istom je utvrđeno da se obustave prekoračenja iznosa obavljaju tromjesečno za prethodna tri mjeseca na način da ukupan iznos računa za tri mjeseca po pojedinom korisniku može iznositi najviše do tri mjesечna dopuštena iznosa. Kod izdataka fiksne telefonije koji su iznosili 131.749 KM, nije uspostavljena primjerena kontrola niti su jasno definisana ograničenja i način potrošnje istih. Ne vrši se realno praćenje mjesečne potrošnje budžetskih sredstava, te konstatujemo da Županija nije izvršila potrebne izmjene važećeg akta koji reguliše ove izdatke.

Uvjeti i način **korištenja službenih vozila** regulisani su Odlukom Vlade o korištenju službenih vozila koja propisuje da su budžetski korisnici dužni donijeti interne akte, odrediti osobe ovlaštene za popunjavanje i potpisivanje naloga ali istom nije detaljno uređen način kontrole korištenja službenih vozila. Provedenom revizijom utvrdili smo da budžetski korisnici nisu postupili u skladu s navedenim, nisu usvojena interna akta, ne izdaju se putni nalozi za korištenje vozila niti sačinjavaju izvještaji o korištenju vozila (osim MUP-a, Uprave za inspeksijske poslove i pravosudnih tijela), te da nije uspostavljena adekvatna kontrola korištenja službenih vozila.

Preporuke:

- ***Za obavljanje poslova utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji potrebno je angažovanje izvršilaca vršiti u skladu sa Zakonom o državnim službenicima Županije Zapadnohercegovačke i Zakonom o namještenicima Županije Zapadnohercegovačke.***
- ***Ugovore o djelu zaključivati jednokratno na određeno vrijeme za tačno definisane poslove koje treba uraditi, u skladu sa zakonskim propisima.***
- ***Izvršiti izmjene i dopune Odluke o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela u dijelu ostvarivanja prava na naknadu i rada izvan redovnog radnog vremena, a visinu naknade članova povjerenstava obračunavati i isplaćivati u skladu s važećim propisima.***
- ***Obračun poreza na naknade nastalih po osnovu nesamostalne djelatnosti vršiti na način propisan članom 27. Zakona o porezu na dohodak.***

²⁰ „Sl.novine FBiH“, br/10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

²¹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 08/07, 18/11 i 05/17

- *Donijeti procedure za korištenje sredstava reprezentacije kojim će se definirati prava, način i kontrola korištenja ovih sredstava.*
- *Preispitati i izvršiti adekvatne izmjene akta koji reguliše upotrebu mobilnih telefona u dijelu naplate prekoračenja, te pisanim aktom definisati procedure i ograničenja izdataka za fiksnu telefoniju.*
- *Donijeti akt kojim se utvrđuje način i kontrola korištenja službenih vozila, te utvrditi normative utroška goriva i osigurati korištenje vozila isključivo u službene svrhe kod svih budžetskih korisnika.*

6.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 13.666.995 KM, što predstavlja 18,17% ukupnih rashoda. Realizacija tekućih transfera odnosi se na transfere drugim nivoima vlasti 4.258.438 KM, transfere pojedincima 3.076.670 KM, transfere neprofitnim organizacijama 4.349.080 KM i subvencije javnim poduzećima 1.167.207 KM. Drugi tekući rashodi iznose 815.601 KM.

Značajni iznosi tekućih transfera realizovani su u okviru odobrenih sredstava Vlade Županije 3.764.042 KM i Skupštine Županije 100.000 KM, iako se većine istih odnosi na nadležnost resornih ministarstava, zbog čega su nepotrebno i neracionalno pojedini transferi za iste namjene dodjeljivani od strane više proračunskih korisnika.

Skupštini Županije su Proračunom Županije za 2017. godinu odobrena i realizovana sredstva tekućih transfera od **100.000 KM**, a odnose se na druge nivoe vlasti 60.000 KM, pojedince 20.000 i neprofitne organizacije 20.000 KM. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu predviđeno je da o navedenim sredstvima odlučuje predsjednik Skupštine. U preambuli odluka o odobravanju sredstava, pozvali su se na Odluku o utvrđivanju kriterija za raspoređivanje sredstava Proračuna Županije za 2017. godinu, kojom su utvrđeni maksimalni iznosi i ko može biti korisnik sredstava. Izvršenim uvidom u pojedinačne odluke predsjednika Skupštine utvrđeno je da su sredstva odobravana korisnicima na osnovu podnesenih zahtjeva, da nisu bili utvrđeni primjenjivi kriteriji za određivanje iznosa sredstva koja se odobravaju, kao i da nisu bili zadovoljeni principi transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima.

Zbog navedenog, raspodjela transfera Skupštine Županije izvršena je bez donošenja i primjene jasno definiranih i mjerljivih kriterija koji bi trebali služiti pri odabiru korisnika i utvrđivanja iznosa odobrenih sredstava kao i da nisu bili zadovoljeni principi transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima.

Preporuka:

- ***Odlukom o načinu i kriterijima raspodjele sredstava tekućih transfera utvrditi način raspodjele uz primjenjive kriterije za vrednovanje pristiglih zahtjeva, kojim bi se osigurala transparentnost kod dodjele sredstava odobrenih proračunom Skupštini Županije.***

Vladi Županije su Proračunom za 2017. godinu odobrena sredstva tekućih transfera od 2.415.000 KM, a **realizovano je 3.764.042 KM**. U navedenom iznosu su i sredstva tekuće zalihe koja su Proračunom odobrena u iznosu od 750.000 KM, a realizovana u iznosu od 749.270 KM, kao i sredstva iz preraspodjela između proračunskih korisnika. Od ukupno iskazanog iznosa tekućih transfera, na transfere drugim nivoima vlasti odnosi se 2.372.896 KM, pojedincima 495.700 KM i neprofitnim organizacijama 895.446 KM.

Tekući transferi drugim nivoima vlasti realizovani su dodjelom sredstava općinama 800.000 KM, mjesnim zajednicama 731.802 KM, visokom školstvu 540.000 KM, za sport 4.000 KM, zajedničkim institucijama od značaja 261.094 KM, ostale isplate pojedincima iz materijalno – socijalne sigurnosti nezaposlenih lica 176.650 KM, izdaci za vojne invalide, ranjene borce i porodice poginulih boraca 308.400 KM, ostali grantovi pojedincima 10.650 KM, transfer za političke stranke 207.000 KM, vjerskim zajednicama, za kulturno naslijeđe, zavodima 179.710 KM, transfer udruženjima građana - udruge 508.736 KM.

Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu predviđeno je da će se sredstva tekućih transfera općinama za sufinansiranje prijevoza učenika koristiti prema kriterijima koje utvrdi Vlada Županije, što je i uređeno Odlukom Vlade o utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava, prema kojoj je jedini kriterij broj

učenika u osmim razredima osnovnih škola u školskoj 2016./2017. godini. Proračunom je za sufinansiranje prevoza učenika planirano 700.000 KM, koliko je i iskazano. Predsjednik Vlade je sa načelnicima grada/općina Županije zaključio ugovore o dodjeli sredstava za sufinansiranje prijevoza učenika, Gradu Široki Brijeg 227.327 KM, Općini Ljubuški 185.049 KM, Općini Posušje 150.396 KM i Općini Grude 137.228 KM, a sredstva su doznačena u tri jednake tranše. Ugovorima o sufinansiranju nije utvrđeno koji iznos troškova snose grad/općine i ko provodi postupak odabira dobavljača. Odlukom o prijenosu sredstava i zaključenim ugovorima utvrđeno je da će Ministarstvo znanosti, kulture i sporta pratiti namjenski utrošak u ime Vlade Županije.

Iako su Proračunom Županije za 2017. godinu Vladi bila odobrena sredstva transfera za mjesne zajednice od 328.000 KM, nakon preraspodjele sredstava i iz Tekuće zalihe ukupno je realizovano 731.802 KM. Sredstva u pojedinačnim iznosima od 500 KM do 100.000 KM su odobravana zaključcima Vlade na osnovu molbi mjesnih zajednica za različite potrebe, bez prethodno utvrđenih i primijenjenih kriterija za određivanje namjene i visine odobrenih sredstava. Sa mjesnim zajednicama nisu zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obavezama jedne i druge strane. Nije nam prezentiran izvještaj o utrošku sredstava od 100.000 KM, koja su Zaključkom Vlade od 05.07.2017. godine odobrena Mjesnoj zajednici Buhovo za finansijsku pomoć prilikom izgradnje vodovoda, iako je u skladu sa Zaključkom isti trebalo dostaviti u roku od 15 dana od utroška sredstava. Prema prezentiranoj dokumentaciji, sredstva nisu utrošena, jer je tek u toku odabir dobavljača.

Tekući transferi za visoko školstvo odobreni su u iznosu od 550.000 KM, a iskazani u iznosu 540.000 KM. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu utvrđeno je da će se sredstva za visoko školstvo koristiti prema aktima koje donosi Vlada Županije. Raspodjela je utvrđena Odlukom Vlade o raspoređivanju sredstava u iznosu 550.000 KM od 27.07.2017. godine, bez kriterija dodjele, bez namjene utroška sredstava i bez obaveze korisnika za izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava. Odlukom je utvrđeno da se sredstva raspoređuju Sveučilištu u Mostaru 170.000 KM, Likovnoj akademiji Široki Brijeg 70.000 KM, Studenskom centru u Mostaru 300.000 KM i Zavodu za školstvo 10.000 KM, a korisnicima isplaćuju mjesečno u skladu sa ostvarivanjem prihoda.

Tekući transferi za ostale zajedničke institucije odobreni su u iznosu od 150.000 KM, a realizovani u iznosu od 261.094 KM. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu utvrđeno je da će se sredstva za ostale zajedničke institucije koristiti prema aktima koje donosi Vlada Županije. Sredstva su odobravana zaključcima u pojedinačnim iznosima od 250 KM do 110.041 KM, za razne namjene i različitim korisnicima. Najznačajniji iznos doznačen je RTV Herceg Bosne d.o.o. Mostar u iznosu od 61.643 KM, za pomoć pri regulisanju zaostalih obaveza.

Tekući transferi pojedincima kod Vlade Županije, Proračunom za 2017. godinu, odobreni su u iznosu od 300.000 KM, a realizovani u iznosu od 495.700 KM. Najznačajniji iznos sredstava se odnosi na izdatke za vojne invalide, ranjene branitelje i obitelji poginulih branitelja 449.990 KM. Navedena sredstva su osigurana izvršenom preraspodjelom sredstava od 300.000 KM Zaključkom Vlade, sa Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na Vladu Županije za stambeno zbrinjavanje. Sredstva su doznačena pojedinačnim zaključcima Vlade za stambeno zbrinjavanje obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata Županije u pojedinačnim iznosima po 20.000 KM, 10.000 KM i 5.000 KM na osnovu dostavljenih molbi i odluka Udruga obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja Domovinskog rata Županije. **Raspodjela sredstava za stambeno zbrinjavanje nisu dodijeljena u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji i Pravilnikom za utvrđivanje prava na jednokratnu bespovratnu dodjelu novčanih sredstava za pomoć u rješavanju stambenih potreba pripadnika braniteljske populacije Domovinskog rata na području Županije. Naime, izbor korisnika i visina sredstava nisu vršeni na osnovu javnog poziva, nije imenovano povjerenstvo za dodjelu sredstava niti su utvrđeni kriteriji i izvršeno bodovanje zahtjeva. Također, zaključcima Vlade nije predviđena dostava izvješća o utrošku sredstava niti provođenje nadzora i kontrole namjenskog utroška sredstava.**

Ostale isplate pojedincima (176.650 KM) odnose se na isplate i davanja pojedincima, a realizovane su najvećim dijelom zaključcima Vlade iz Tekuće zalihe u pojedinačnim iznosima od 150 KM do 7.000 KM za različite potrebe pojedinaca (liječenje, pokretanje posla, jednokratne novčane pomoći i sl.). Ministarstvu zdravlja, rada i socijalne skrbi, koje je u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti obitelji sa djecom i

zaštiti civilnih žrtava rata, nadležno za zdravstvo, socijalnu skrb i rad, na ime socijalnih pomoći Proračunom za 2017. godinu je odobreno samo 25.000 KM, a za oblast zdravstva i rada sredstva nisu odobrena.

Tekući transferi neprofitnim organizacijama kod Vlade Županije realizirani su u iznosu od 895.446 KM, a odnose se na transfere vjerskim zajednicama 136.000 KM, političkim strankama 207.000 KM, za kulturno naslijeđe 15.000 KM, udruženjima građana - udrugama 508.735 KM i kazneno-popravnim zavodima 28.710 KM, od kojih transferi udruženjima građana nisu bili odobreni Proračunom Županije za 2017. godinu. Odlukama o raspodjeli sredstava za tekuće prijenose za političke stranke ne sadrži za koju svrhu se daju sredstva političkim strankama, niti je istom predviđeno dostavljanje izvještaja o utrošku sredstava, kako je utvrđeno člankom 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu. Istim je takođe utvrđeno, da će se sredstva za vjerske zajednice koristiti prema aktima koje donosi Vlada Županije. Sredstva su odobravana temeljem zaključaka Vlade Županije po zahtjevima vjerskih zajednica, bez utvrđenih uslova i kriterija za raspodjelu sredstava, što ukazuje da nije bio uređen način utvrđivanja potencijalnih korisnika i iznosa sredstava koji se odobravaju korisnicima. Sredstva su odobravana u pojedinačnim iznosima od 1.500 KM do 20.000 KM.

Preporuka:

- ***Raspodjelu sredstva tekućih transfera drugim nivoima vlasti, pojedincima i neprofitnim organizacijama vršiti u skladu sa jasno definisanim i mjerljivim kriterijima za odabir korisnika i utvrđivanje iznosa, uz zadovoljene principe transparentnosti i dostupnosti sredstava svim potencijalnim aplikantima uz obavezu dostave izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.***

Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša iskazalo je 1.024.997 KM tekućih transfera za zaštitu okoliša, dok su isti Proračunom odobreni od 750.000 KM iz sredstava podračuna za zaštitu okoliša. Na prijedlog ministra, Odluku o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući transferi za zaštitu okoliša“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu u iznosu od 750.000 KM donijela je Vlada 11.05.2017. godine. Usvojenim Programom sredstva su raspođena za zajedničko finansiranje projekata poboljšanja energetske učinkovitosti javnih objekata/zgrada radi uštede energije u saradnji sa UNDP u Županiji 250.000 KM, sufinansiranje projekata kandidiranih preko Fonda za zaštitu okoliša FBiH 200.000 KM, sufinansiranje projekata za zaštitu okoliša putem javnog poziva 203.735 KM, ugovorene usluge za izradu Plana zaštite okoliša Županije 14.303 KM, rezervacija sredstava za plaćanje zaostalih obaveza iz Programa za 2016. godinu i interventna sredstva za zaštitu okoliša 75.000 KM. Zbog povećanja prihoda na ovoj poziciji, Vlada Županije, 21.12.2017. godine je donijela Odluku o izmjenama Odluke o donošenju Programa utroška sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu, kojom su ukupno odobrena sredstva 1.025.000 KM, a sredstva financiranja projekta energetske učinkovitosti sa 250.000 KM povećava na 525.000 KM. U obrazloženju Prijedloga navedene Odluke, nadležno Ministarstvo se pozvalo na član 49. Zakona o proračunima u FBiH, kojim je utvrđeno da se uplaćene ili planirane pomoći, donacije i prihodi za posebne namjene kao i transferi za posebne namjene između korisnika javnih sredstava, mogu izvršavati iznad iznosa planiranih u proračunu, a do visine uplaćenih, prenesenih sredstava po odlukama Vlade, na prijedlog proračunskog korisnika. Prihvaćeno je povećanje planiranih sredstava za 275.000 KM, od kojih je 165.000 KM sudjelovanje Zavoda zdravstvenog osiguranja Županije.

Na Javni poziv za prikupljanje zahtjeva za sufinansiranje projekata zaštite okoliša, koji je objavljen 17.08.2017. godine, prijavilo se 20 aplikantata, od kojih je Vlada Županije, na prijedlog nadležnog Ministarstva 13.11.2017. godine donijela Odluku o utrošku sredstava „Tekući prijenosi za zaštitu okoliša“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu u iznosu od 203.735 KM za 13 korisnika, u pojedinačnim iznosima od 1.000 KM do 75.000 KM. Potpisanim ugovorima sa Ministarstvom, korisnici su se obavezali na podnošenje izvješća o realiziranju projekta uz namjenski utrošak odobrenih sredstava u skladu sa predloženim projektom i troškovnikom. Uvidom u dokumentaciju o izvršenom nadzoru i provjeri namjenskog utroška sredstava za projekte zaštite okoliša, u uzetom uzorku nismo konstatovali nepravilnosti.

Interventna sredstva za zaštitu okoliša u iznosu od 75.000 KM, na osnovu zahtjeva, dodijeljena su odlukama ministra za 7 korisnika u pojedinačnim iznosima od 1.500 KM do 36.950 KM, a bez prethodno utvrđenih jasnih i mjerljivih kriterija za rangiranje zahtjeva za hitne i nepredviđene izdatke.

Na osnovu Odluke o dodjeli sredstava za zaštitu okoliša od 19.09.2017. godine, Općini Posušje za sufinansiranje projekta „Izgradnja dijela kolektorske mreže I faze gradske kanalizacije na području Općine Posušje“ odobreno je 200.000 KM. Takođe i Fond za zaštitu okoliša FBiH je sufinansirao navedeni projekat u visini do 200.000 KM. Općina Posušje je sa KTM – BRINA d.o.o. 01.06.2017. godine zaključila Ugovor o nabavi radova za „Izgradnju dijela kolektorske mreže I faze gradske kanalizacije na području Općine Posušje“ na iznos 489.318 KM. Ukupan iznos izvedenih radova po četiri privremene i konačnoj situaciji, ovjerenih od strane izvođača, investitora i nadzornog organa je 489.318 KM. Općini Posušje su odobrena sredstva doznačena 05.10.2017. godine. **Ne možemo potvrditi opravdanost odobrenja interventnih sredstava u iznosu od 36.950 KM, koja su uz prethodni zahtjev odobrena Općini Posušje na ime dodatnih radova, obzirom da nije prezentiran zahtjev Nadzornog organa i troškovnik dodatnih radova, a ukupna vrijednost ispostavljenih situacija je identična vrijednosti radova iz zaključenog Ugovora na iznos 489.318 KM. Također, nije nam prezentiran Izvještaj o utrošku dodijeljenih interventnih sredstava Općine Posušje, u skladu sa donesenom Odlukom.**

Pored navedenog, Ministarstvo nije postupilo u skladu sa člankom 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu u i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u FBiH, obzirom da uz obrazac 9. nije sačinilo i tekstualni Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava ili razlozima za neutrošak sredstava.

Također, ne možemo potvrditi iznos iskazanih razgraničenja prihoda u iznosu od 417.403 KM, obzirom da preostali iznos neiskorištenih namjenskih sredstava na podračunu za okoliš (stanje na izvodu na dan 31.12.2017. godine) nije umanjen za iznos stvorenih, a neizmirenih obaveza na kraju godine, kako bi se prije izrade godišnjeg obračuna, izvršilo preknjiženja adekvatnog iznosa na vremenska razgraničenja.

Napominjemo da značajan dio odobrenih i realizovanih sredstava imaju karakter kapitalnog, a ne tekućeg transfera i nisu planirana na adekvatnoj poziciji.

Preporuka:

- ***Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i zaštite okoliša, sredstva za zaštitu okoliša, treba da odobrava u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije, da u skladu sa zakonskim propisima i zaključenim ugovorima preduzima radnje na namjenskom utrošku doznačenih sredstava, za dodjelu interventnih sredstava donese jasne i mjerljive kriterije te sačinjava tekstualne Izvještaje o utrošku sredstava.***

Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata (u daljem tekstu: Ministarstvo) realizovalo je 642.863 KM tekućih transfera, od čega pojedincima 412.983 KM po Zakonu o dopunskim pravima branitelja i neprofitnim organizacijama 229.880 KM.

Tekući transferi udrugama realizovani su u iznosu od 209.924 KM na osnovu Programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava, usvojenog Odlukom Vlade od 16.02.2017. godine. Međutim definisani kriteriji nisu jasni i mjerljivi (kvalitet i kompletnost programa, originalnost projekta u smislu poboljšavanja uslova života, posebne potrebe i specifičnosti rada udruge i dr.). Prema navedenoj Odluci sredstva su raspoređena za sufinansiranje programa rada temeljnih udruga registriranih na Županijskom nivou od 121.200 KM putem javnog poziva i za interventna sredstva 88.800 KM. Sredstva od 121.200 KM su realizirana Odlukom ministra o raspodjeli sredstava udrugama branitelja za 2017. godinu za rad osam udruga sa kojim su zaključeni ugovori (u pojedinačnim iznosima od 6.000 KM do 21.600 KM), a preostalih 88.724 KM iz interventnih sredstava po zaključcima ministra o isplatama jednokratnih novčanih pomoći za 40 udruga, (u pojedinačnim iznosima od 400 KM do 7.000 KM), od kojih 6 udruga nije iz Županije i odobreno im je ukupno 14.624 KM, **što nije u skladu s naprijed navedenim Programom, kojim je definisano da su korisnici Programa udruge proistekle iz Domovinskog rata registrirane na županijskom nivou. Također, interventna sredstva nisu dodijeljena za hitne i nepredviđene slučajeve.**

Odlukom ministra o raspodjeli sredstava, kao i pojedinačnim zaključenim ugovorima sa udrugama, predviđena je obaveza namjenskog korištenja dodijeljenih sredstava, dostava kvartalnih izvještaja tijekom godine i konačnog finansijskog izvještaja o utrošku sredstava u roku od 15 dana po završetku godine, dok će kontrolu namjenskog utroška sredstava temeljem dostavljenih izvještaja od strane

korisnika vršiti Ministarstvo, a po potrebi i kod korisnika. Korisnici redovnih sredstava su dostavili izvještaje o utrošku sredstava po završetku godine, ne i kvartalne, međutim, nije prezentirana dokumentacija o izvršenoj kontroli i nadzoru nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava udrugama. Izvještaji o utrošku interventnih sredstava nisu prezentirani.

Preporuka:

- ***Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata za tekuće transfere udrugama treba utvrditi jasne i mjerljive kriterije, vršiti adekvatan nadzor nad utroškom sredstava, jasno definisati postupanje u slučaju kada sredstva nisu namjenski utrošena te preispitati opravdanost planiranja i realizacije interventnih sredstava.***

Ministarstvo gospodarstva iskazalo je tekuće transfere od **2.481.000 KM**, od čega drugim nivoima vlasti 1.313.794 KM i subvencije javnim poduzećima 1.167.206 KM. Transferi drugim nivoima vlasti se odnose na transfere za objekte vodnog gospodarstva (s podračuna za vode) 749.425 KM, za šumarstvo 164.369 KM, Javnoj ustanovi razvojnoj agenciji Županije – HERAG i 175.000 KM, Agenciji za privatizaciju Županije 225.000 KM, a subvencije javnim poduzećima, na podsticaje poljoprivrednoj proizvodnji 999.707 KM i gospodarstvu 167.500 KM.

Odluku o donošenju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Tekući transferi za objekte vodnog gospodarstva“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu, u iznosu od 750.000 KM, donijela je Vlada 16.02.2017. godine. Usvojenim Programom sredstva od 600.000 KM se raspodjeljuju za sufinanciranje projekata izgradnje i održavanja vodnih objekata i to putem javnog poziva 550.000 KM, a preostalih 50.000 KM za redovne djelatnosti i hitne intervencije i 150.000 KM koje pripadaju jedinicama lokalne samouprave od ukupno odobrenih sredstava. Ministarstvo je provelo propisanu proceduru putem Javnog poziva za prikupljanje aplikacija za sufinanciranje objekata vodnog gospodarstva, sačinilo prijedlog odluke i predložilo Vlada Županije, koja je 11.05.2017. godine donijela Odluku o dodjeli sredstava za Grad Široki Brijeg i općine Ljubuški, Grude i Posušje. Sa korisnicima sredstava su zaključeni Ugovori o sufinansiranju projekata, a isti su dostavljali izvještaje o namjenskom utrošku sredstava.

Od ukupno raspoloživih sredstava na osnovu naknada za vode utrošeno je 749.425 KM, a preostali iznos sredstava na podračunu od 503.985 KM je evidentiran na poziciji razgraničenih prihoda. Također, ne možemo potvrditi iznos iskazanih razgraničenja prihoda u navedenom iznosu, obzirom da preostali iznos neiskorištenih namjenskih sredstava na podračunu za vode (stanje na izvodu na dan 31.12.2017. godine) nije umanjen za iznos stvorenih, a neizmirenih obaveza na kraju godine, kako bi se prije izrade godišnjeg obračuna, izvršilo preknjiženja adekvatnog iznosa na vremenska razgraničenja.

U okviru transfera drugim nivoima vlasti iskazan je transfer za šumarstvo od 164.369 KM. U skladu sa Zakonom o šumama²², na prijedlog Uprave za šume Županije, uz suglasnost Vlade, Ministarstvo gospodarstva je 06.03.2017. godine donijelo Program utroška sredstava „Tekući transferi za šumarstvo“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu od 190.000 KM, za stvaranje uvjeta za održivo gospodarenje šumama, zaštitu i sanaciju šuma na području Županije. Ugovor o izvođenju radova na održavanju i sanaciji protivpožarnih puteva zaključen je sa KTM BRINA d.o.o. Posušje, 28.12.2017. godine, a u Glavnu knjigu uneseno na osnovu Ugovora i predračuna u iznosu od 16.509 KM, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i podzakonskim propisima. Uz godišnji izvještaj o namjenskom utrošku transfera (obrazac 9.) nije dato pisano obrazloženje o razlozima zbog kojih sredstva za šume u iznosu od 923.864 KM nisu namjenski utrošena. U 2017. godini na osnovu naknada za šume prikupljeno je 1.088.233 KM, namjenski utrošeno 164.369 KM, a preostali iznos sredstava od 923.864 KM, nije utrošen u skladu sa namjenama utvrđenim Zakonom o šumama, već je oprihodovan i utrošen za tekuće izdatke.

Naprijed navedeno je imalo za posljedicu da su prihodi u finansijskim izvještajima za 2017. godinu precijenjeni za 923.864 KM, s obzirom da se radi o namjenskim sredstvima i da nije došlo do sučeljavanja namjenski prikupljenih sredstava sa rashodima za šumarstvo (šire opisano u tački 6.1.1.2 izvještaja).

²² „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 8/13

U okviru transfera drugim nivoima vlasti - ostalih transfera za zajedničke institucije od značaja iskazano je 175.000 KM, koliko je i planirano Proračunom, a odnosi se na sredstva JU Razvojna agenciji Županije – HERAG. Odlukom Vlade od 16.02.2017. godine o prijenosu sredstava, navedenoj ustanovi je odobreno 175.000 KM, koja su potrebna za plaće, materijalne troškove, naknade Upravnog vijeća i posebne namjene, s ciljem lakšeg i kvalitetnijeg funkcionisanja, s obzirom da nemaju stalni izvor prihoda i financiraju se iz projekata. Istom je utvrđeno da se isplata vrši kvartalno od po 43.750 KM, a nad utroškom sredstava vrši se nadzor u cilju osiguranja namjenskog utroška uz obvezu dostavljanja polugodišnjih izvješća Ministarstvu gospodarstva. JU Razvojna agencija Županije je podnijela polugodišnje i godišnje izvješće o utrošenim sredstvima za 2017. godinu, koja sadrže samo tabelarni prikaz troškova plaća, naknada i drugih troškova poslovanja, bez priložene dokumentacije i bez obrazloženja postignutih efekata utroškom javnog novca. Nije navedeno koliko je navedena ustanova ostvarila prihoda od projekata, da li je realizovala godišnji plan poslovanja, da li je potvrdila cilj zbog kojeg je osnovana, kako bi bilo opravdano finansiranje iz proračunskih sredstava.

U okviru transfera drugim nivoima vlasti - ostalih transfera za zajedničke institucije od značaja, iskazano je 225.000 KM, koliko je planirano Izmjenama i dopunama Proračuna, a odnose se na sredstva za Agenciju za privatizaciju Županije. Odlukama Vlade od 19.01.2017. godine i 12.12.2017. godine o prijenosu sredstava, navedenoj ustanovi je odobreno 225.000 KM, koja su potrebna za rad iste. Utvrđeno da se isplata vrši kvartalno i to u prvom kvartalu 50.000 KM, drugom i trećem po 25.000 KM i u četvrtom 125.000 KM. Iako navedenom Odlukom nije predviđeno, navedena Agencija je podnijela dva izvješća o utrošenim sredstvima za 2017. godinu, u kojim je navedeno da su sredstva utrošena za plaće i naknade, topli obrok i prevoz, zaostali doprinosi i porezi (191.004 KM), troškovi naknada članovima Upravnog odbora (22.845 KM), troškovi uplata po sudskim postupcima (3.878 KM) i drugih troškova poslovanja, bez priložene dokumentacije i bez obrazloženja postignutih efekata utroškom javnog novca. Agencija za privatizaciju nema aktivnosti, a samo za naknade Upravnog odbora, koji je Predsjednik Vlade imenovao 22.10.2015. godine i koji broji pet članova isplaćeno je 22.845 KM.

Tekući transferi za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji i gospodarstvu iskazani su u iznosu 1.167.207 KM, a Proračunom za 2017. godinu odobren je iznos od 1.200.000 KM. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu utvrđeno je da će se Tekući prijenosi za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji i gospodarstvu koristiti prema programima koji donosi Vlada Županije na prijedlog Ministarstva gospodarstva. Vlada je 16.05.2017. godine donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava „Tekući transferi za novčane potpore u poljoprivrednoj proizvodnji i gospodarstvu“ utvrđenih Proračunom Županije za 2017. godinu od 1.000.000 KM sa utvrđenim postotkom udjela za utvrđene namjene. Za preostalih 200.000 KM, Odluku o donošenju Programa utroška sredstava za poticanje razvoja malog gospodarstva, Vlada je donijela 13.10.2017.godine, a Odluku o dodjeli sredstava 21.12.2017. godine. Ne možemo potvrditi da su utvrđeni kriteriji navedenim programom za poticanje malog gospodarstva jasni i mjerljivi, kao što su namjena projekta, koja nosi od 20 do 40, od ukupno 100 bodova, te je stoga i raspodjela izvršena na osnovu subjektivne ocjene članova povjerenstva. Naputak za ostvarivanje prava na novčane potpore u poljoprivredi ministar je donio 06.06.2017. godine na koji je Vlada dala saglasnost. Skupština Županije je 10.04.2017. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku²³, kojim je utvrđeno da se visina novčanih potpora sa ranijih od 2%, mijenja u iznos od 1 do 3% iznosa Proračuna. Prema prezentiranim podacima za biljnu proizvodnju realizovano je 346.389 KM (povrće 323.690 KM i plastenička proizvodnja 22.699 KM), animalnu proizvodnju 285.350 KM (od čega za uzgoj muznih krava 116.425 KM, košnice pčela 106.619 KM, peradarstvo 62.619 KM), za potporu investicijama u poljoprivredi 100.000 KM, potporu okrupnjavanja i unapređenja poljoprivredne proizvodnje 31.610 KM, potpore organizacijama i udrugama poljoprivrednika 36.000 KM, potporu organiziranom otkupu mlijeka 30.000 KM. Odobrena novčana sredstva sa pozicije Pričuve iznose 89.908 KM. Sredstva su odobravana odlukama ministra po zamolbama za naknade štete u poljoprivrednoj proizvodnji, ali i za sufinansiranje raznih infrastrukturnih projekata u mjesnim zajednicama i udrugama, koji se ne odnose na žurne i nepredviđene izdatke, naknadu štete u obiteljskim gospodarstvima i 25.908 KM odobrena novčana sredstva Veterinarskom

²³ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ br. 8/12, 20/13, 5/17

zavodu Bihać za obavljanje dijagnostike uzoraka krvi koje su uzorkovale veterinarske stanice sa područja Županije. **Odlukama ministra o odobravanju izdvajanja sredstava nije propisana obaveza izvještavanja o utrošku sredstava iz pričuve, niti je od strane Ministarstva vršen nadzor nad utroškom ovih sredstava.**

Značajan dio odobrenih i realizovanih sredstava imaju karakter, kapitalnog, a ne tekućeg transfera i nisu planirana na adekvatnoj poziciji.

Preporuka:

- ***Raspodjelu sredstava za potpore u poljoprivredi vršiti na osnovu jasnih i mjerljivih kriterija, a iz pričuve odobravati samo za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom godine, uz nadzor nad namjenskim utroškom odobrenih sredstava.***

Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: Ministarstvo) realizovalo je 712.534 KM tekućih transfera, od čega drugim nivoima vlasti 450.048 KM, pojedincima 140.486 KM i neprofitnim organizacijama 122.000 KM. U okviru transfera drugim razinama vlasti su transferi za sport od 368.048 KM i za kulturu od 82.000 KM.

Transferi za sport planirani su u iznosu od 400.000 KM, a realizovani 368.048 KM. Odlukom Vlade, na prijedlog Ministarstva, usvojen je Program utroška sredstava „Tekući transferi za šport“ i istim je propisano da se ista dodjeljuju za programe sportskih klubova, saveza, udruga i sportaša 78%, školski sport 10%, sport za osobe s invaliditetom 2% i interventna sredstva 10%. Navedenim Programom nisu definisani jasni i mjerljivi kriteriji za dodjelu sredstava, a to su: doprinos razvoju i postizanju sportskih rezultata, odgovarajući kvalitet, kontinuitet i značaj, doprinos popularizaciji i razvoju sporta, značaj za edukaciju i odgoj mladih i dr. Odlukom Vlade o utrošku sredstva namijenjena za sport dodijeljena su za 29 korisnika u rasponu od 500 KM do 60.000 KM i ista su realizovana donošenjem rješenja o isplati sredstava korisnicima predviđenima navedenom Odlukom.

Transferi za kulturu realizovani su u iznosu od 82.000 KM. Odlukom Vlade, na prijedlog Ministarstva, usvojen je Program utroška sredstava “Tekući transferi za programe kulture” u iznosu od 82.000 KM i istim je propisano da se sredstva dodjeljuju za programe kulture 85% i interventna sredstva od 15%. Prema navedenom Programu kriteriji koji su se uzimali u obzir pri dodjeli sredstava za programe kulture nisu jasni i mjerljivi (kvalitet programa, doprinos promociji i afirmaciji kulture i kulturnog identiteta Županije i dr.). Redovna sredstva u ukupnom iznosu od 69.700 KM dodijeljena su za 20 korisnika u rasponu od 500 KM do 20.440 KM, a interventna sredstva su korištena za namjene u području kulture Županije i odobravana su rješenjima donesenim od strane ministrice, bez navedenih kriterija.

Iako je Programima utroška sredstava, odlukama o utrošku sredstava i rješenjima o isplati za transfere za sport i kulturu predviđena obaveza dostave izvještaja o utrošku doznačenih sredstava, nije definisan rok dostave izvještaja o utrošku sredstava, niti nadzor Ministarstva nad namjenskim utroškom sredstava. Tokom obavljanja revizije nije nam prezentirano da je Ministarstvo dostavilo izvještaje o utrošku sredstava Ministarstvu financija, što je bilo obavezno u skladu sa članom 37. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu, samo je dostavljen Obrazac broj 9 – tabelarni pregled za period 01.01. – 31.12.2017. godine.

Preporuke:

- ***Potrebno je da Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa, pri dodjeli sredstava za kulturu i sport, utvrdi jasne i mjerljive kriterije, kao i da se decidno definiše obaveza i rok dostave izvještaja i nadzor nad namjenskim utroškom ovih sredstava.***
- ***Izvještaje o utrošku sredstava dostavljati Ministarstvu financija u skladu sa Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije u cilju transparentnog trošenja sredstava.***

6.1.2.4 Tekuća zaliha

Tekuća zaliha odobrena su u iznosu 750.000 KM, a realizovana su u iznosu 749.270 KM, od čega na osnovu zaključaka Vlade 563.520 KM, rješenja predsjednika Vlade 110.500 KM i rješenja ministra financija 75.250 KM.

Na osnovu Zaključka Vlade, između ostalog, odobrena su sredstva Agronomu d.d. Ljubuški za izmirenje duga u izvršnom postupku koji se vodi kod Općinskog suda u Ljubuškom. U skladu sa navedenim, odobrena sredstva u iznosu od 110.041 KM Vlada Županije je uplatila tražiocu izvršenja MUCIĆ&CO d.o.o. Ljubuški. Sredstva su odobrena na osnovu Zahtjeva Agronoma d.d. Ljubuški od 14.06.2017. godine, a u istom je navedeno da je tražioc izvršenja pokrenuo izvršni postupak koji se vodi kod Općinskog suda Ljubuški od 21.01.2014. godine, radi namirenja potraživanja na način da se provede zabilježba izvršenja u zemljišnim knjigama, utvrdi vrijednost i prodajom dijela nekretnina upisanih u z. k. uložak koja se odnosi na Duhansku stanicu, kuću zgradu, ekonomsko dvorište površine 12.632 m², te da se iznos dobiven prodajom navedene nekretnine isplati na račun tražioca izvršenja. Također, navedeno je da je nekretnina izuzeta iz procesa privatizacije Odlukom Vlade Županije 2009. godine, koja je uknjižila pravo korištenja na istoj sa 1/1 u korist Županije, a da bi prodajom nastale milijunske štete po Županiju. Na naše traženje, nije nam prezentiran z. k. izvadak, kojim bi se potvrdila opravdanost donošenja naprijed navedenog akta i namjenskog utroška sredstava tekuće zalihe u iznosu 110.041 KM. Sudski proces u vezi navedenog još uvijek nije okončan.

Na osnovu Zaključka Vlade Županije od 27.07.2017. godine, na ime pomoći pri saniranju posljedica prirodne nepogode (jak mraz i niske temperature) ukupno je uplaćeno 100.000 KM i to općinama Grude-8.645 KM, Posušje-4.935 KM, Ljubuški-61.725 KM i Gradu Široki Brijeg 24.695 KM. Navedene općine i grad su bile obavezne podnijeti finansijski izvještaj u roku od 15 dana od dana utroška sredstava. Isti su naknadno dostavljeni.

Sredstva tekuće zalihe su odobravana pojedincima za liječenje, školovanje, jednokratne novčane pomoći, raznim udruženjima i sportskim društvima za pomoć u radu i realizaciji projekata, organizovanje događaja, obilježavanje godišnjica, darove djeci i druge namjene. Zaključcima o odobravanju sredstava tekuće zalihe predviđeno je podnošenje izvještaja o namjenskom utrošku od strane udruženja, međutim ista nam nisu prezentirana.

Iako je u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2015. godinu, data preporuka da se donesu procedure za dodjelu i kriteriji za upotrebu sredstava tekuće zalihe, ni u 2017. godini iste nisu donesene.

Zbog prethodno navedenog, konstatovali smo da su određeni izdaci koji su odobreni putem tekuće zalihe mogli biti planirati budžetom, da se ista nisu u potpunosti koristila za nepredviđene izdatke, kako je propisano člankom 60. Zakona o budžetima u FBiH i člankom 14. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu, da su se koristila i za namjene za koje se iz proračuna izdvajaju sredstva sa drugih pozicija nadležnih ministarstava, a što je utvrđeno njihovom nadležnošću, koja je utvrđena posebnim zakonskim propisima. Ovdje napominjemo novčane pomoći zbog teškog materijalnog stanja, pomoći boračkoj populaciji, raznim udruženjima i sportskim klubovima, pomoći za školovanje i sl. U skladu sa donesenim aktima, korisnici tekuće zalihe nisu izvještavali o utrošku tih sredstava.

Preporuka:

- ***Sredstva tekuće zalihe u potpunosti koristiti isključivo za hitne i nepredviđene izdatke, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije.***

Provedenom revizijom konstatovali smo da nisu u svim slučajevima utvrđena prava i obaveze korisnika sredstava tekućih i kapitalnih transfera koji se finansiraju iz Proračuna, kako je propisano članom 7. Zakona o budžetima u FBiH. Proračun se donosi i izvršava u skladu sa principom transparentnosti u skladu sa članom 9. navedenog Zakona, a takođe korisnici budžetskih sredstava dužni su dostavljati budžetskom korisniku izvještaj, namjenski koristiti sredstva i izvršiti povrat u slučaju nenamjenskog utroška. U pojedinim slučajevima prilikom dodjele transfera nije utvrđena namjena istih, niti se korisnici obavezuju na dostavljanje izvještaja o utrošku, zbog čega nisu stvoreni preduslovi za uspostavljanje nadzora nad namjenskim utroškom istih.

Preporuke:

- ***U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju proračuna Županije, utvrditi prava i obaveze korisnika tekućih i kapitalnih transfera, izvještavanje o namjenskom utrošku i nadzor.***

- ***Osigurati potpunu transparentnost kod dodjele tekućih i kapitalnih transfera putem javnog objavljivanja podataka o korisnicima i visini dodijeljenih sredstava, na osnovu utvrđenih kriterija.***

6.1.2.5 Kapitalni transferi

Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti iskazani su kod Vlade Županije od **300.000 KM**, a planirani su Proračunom u istom iznosu. Zakonom o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu, utvrđeno je da će se navedena sredstva rasporediti prema aktima koje donosi Vlada Županije. Isti su realizovani pojedinačnim zaključcima Vlade, po zahtjevima za podršku u realiziranju općinskih projekata i to: Općini Ljubuški 90.000 KM, općinama Posušje i Grude po 60.000 KM i Gradu Široki Brijeg 90.000 KM. Naknadno su nam dostavljeni izvještaji o utrošku sredstava o navedenih općina i Grada.

Prema članku 29. Zakona o izvršavanju Proračuna Županije za 2017. godinu određeno je da će se kapitalni transferi drugim razinama vlasti rasporediti prema aktima koje donosi Vlada Županije. Ovim Zakonom, kao i kod tekućih transfera, nisu predviđeni detaljni kriteriji, odnosno uslovi o načinu raspodjele sredstava.

Nisu zaključeni ugovori o sufinanciranju sa općinama, kojim bi se regulisala prava i obaveze supotpisnika, izvještavanje i nadzor nad utroškom sredstava.

Preporuka:

- ***Vlada Županije za kapitalne transfere drugim nivoima vlasti treba odrediti jasne i mjerljive kriterije, odnosno uslove o načinu raspodjele sredstava.***

6.1.2.6 Izdaci za kamate

Izdaci za kamate iznose 698.291 KM i predstavljaju 81 % od plana, a u odnosu na prethodnu godinu manji su za 249.476 KM ili 36%. Od navedenog iznosa 36.651 KM, odnosi se na kamatu za vozila kupljena na lizing u 2016. godini, a 661.640 KM na kamate po kreditnim zaduženjima Županije. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je na ovoj poziciji evidentirano 55.797 KM, koje se odnosi na kamatu po kreditu Republike Koreje - Drugi projekat modernizacije bolnica u periodu od 20.04. do 20.10.2016. godine, što znači da nije evidentirano u periodu na koji se odnosi.

6.1.2.7 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizirani su u iznosu 1.043.060 KM i u odnosu na planirane manji su za 130.449 KM. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je sljedeća: oprema 914.333 KM, investicijsko održavanje 116.943 KM i stalna sredstva u obliku prava 11.784 KM. U ovom iznosu 116.626 KM se odnosi na otplatu za 22 motorna vozila kupljena na lizing u 2016. godini. Ugovor o finansijskom lizingu novih motornih vozila u vrijednosti 1.122.539 KM zaključen je 27.05.2016. godine. Vozila su evidentirana na poziciji stalnih sredstava proračunskih korisnika Županije, iako nisu u vlasništvu istih, a računovodstvenim politikama nije utvrđeno na koji način se vrši evidentiranje vozila kupljenih na lizing.

6.1.2.8 Izdaci za otplatu dugova

Izdaci za otplatu dugova realizirani su u iznosu od 5.178.158 KM što predstavlja izvršenje 94,84% od plana, a u odnosu na prethodnu godinu više za 431.492 KM ili 9,09%. Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je na ovoj poziciji evidentirano 300.000 KM, koje se odnosi na obavezu za plaćanje glavnice po Ugovoru o reprogramu obaveza po III Stand-by aranžmanu sa MMF-om, koja je dospjela na dan 10.10.2016. godine i 247.308 KM, koje se odnosi na glavicu po kreditu Republike Koreje - Drugi projekat modernizacije bolnica u periodu od 20.04. do 20.10. 2016. godine. Navedeno znači da su na poziciji izdaci za otplatu dugova, po osnovu glavnice po dva kredita u iznosu od 547.308 KM, koja je

dospijela za naplatu u 2016. godini, evidentirana u 2017. godini. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.

6.1.3 Finansijski rezultat

U konsolidiranim finansijskim izvješćima Županije za 2017. godinu iskazano je ostvarenje prihoda, primitaka i financiranja u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2017. godinu	Izvršenje proračuna u 2017. godini	Izvršenje proračuna u 2016. godini	Index (4/3)
1	2	3	4	5	6
I	PRIHODI	79.925.939	79.900.917	75.391.011	99,97
I 1.	Prihodi od poreza	70.437.939	70.856.963	65.841.466	100,59
I 2.	Neporezni prihodi	7.888.000	7.223.359	7.991.880	91,57
I 3.	Primljeni transferi i donacije	1.600.000	1.820.595	1.557.665	113,79
II	RASHODI	73.292.430	73.097.828	69.163.057	99,73
II 1.	Tekući rashodi	60.926.716	72.797.828	68.663.057	118,03
II 2.	Tekući transferi i drugi tek. rashodi	11.315.714	13.666.995	11.879.164	120,78
II 3.	Kapitalni transferi	300.000	300.000	500.000	100
II 4.	Tekuća rezerva	750.000	-	-	-
III	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) I – II	6.633.509	6.803.089	6.227.955	102,56
IV	NETO NABAVKA STAL.SREDST. (IV 2. – IV 1.)	1.035.500	532.078	243.098	51
IV 1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	-	-	-	-
IV 2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.173.509	1.043.060	1.423.053	88,99
V	UKUPAN DEFICIT/SUFICIT III –IV	5.460.000	5.760.029	4.804.901	105,50
VI	NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (VI 1. – VI 2.)	0	0	0	-
VI 1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	-
VI 2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	-
VII	NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (VII 1. – VII 2.)	(5.460.000)	(5.178.158)	(4.746.666)	94,84
VII 1.	Primici od zaduživanja	-	-	-	-
VII 2.	Izdaci za otplate dugova	5.460.000	5.178.158	4.746.666	94,84
VIII	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (V + VI + VII)	0	581.871	58.236	

Prema podacima iz bilansa stanja, na dan 31.12.2017. godine, ukupan višak rashoda nad prihodima iznosi:

Opis	31.12.2017.	31.12.2016.	Indeks (3/2)
1	2	3	4
UKUPAN VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA	40.692.002	41.272.998	98,6

Prema naprijed navedenom ostvareni su prihodi u iznosu 79.900.917 KM, dok su ostvareni rashodi i u iznosu 73.097.828 KM, te je iskazan tekući suficit od 6.803.089 KM. Nakon uključivanja u obračun neto izdataka za nabavu stalnih sredstava (1.043.060 KM) i neto-primitaka od zaduživanja (5.178.158 KM), ukupan pozitivan finansijski rezultat iskazan je u iznosu od 581.871 KM.

U bilansu stanja za 2017. godinu iskazan je ukupan višak rashoda nad prihodima i isti je u odnosu na prethodnu godinu manji za 1,40%.

Ne možemo potvrditi iskazani akumulirani deficit, obzirom da nisu evidentirane sve nastale obaveze, a samim tim ni rashodi iz ranijih razdoblja. Naime, na pripadajuće pozicije obaveza, rashoda i izdataka, u trenutku njihova nastanka, nisu evidentirane obaveze po osnovu rješenja o izvršenju donesenih od općinskih sudova Županije u iznosu od 3.300.422 KM, prekoračenja rashoda Vlade iz 2008. godine iskazana na kratkoročno razgraničenim rashodima u iznosu od 291.895 KM.

Osim toga, stvarni akumulirani deficit veći je i za iznos obaveza po osnovu doprinosa iz ranijeg razdoblja koje su odlukom Vlade Županije iz 2005. godine evidentirane u vanbilansnoj evidenciji 8.114.608 KM i beneficiranog radnog staža policijskih službenika u iznosu od najmanje 2.617.020 KM. Radi se o razlici neuplaćenih doprinosa, obzirom da su se u to vrijeme doprinosi plaćali samo na iznos najniže plaće, što je šire pojašnjeno u točki 8. Izvještaja.

Pored navedenog u 2017. godini na poziciji rashoda i izdataka iskazani su izdaci iz ranijih godina u iznosu najmanjem od 1.940.615 KM, od kojih se na obaveze Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi po osnovu rješenja o ostvarivanju prava u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti obitelji sa djecom i civilnih žrtava rata odnosi 1.263.938 KM iz prethodnih godina.

Takođe, obzirom da za prikupljene prihoda od naknada za šume nije otvoren podračun, preostala namjenska sredstva na ime naknada za šume u iznosu od 923.864 KM, nisu evidentirana na poziciji vremenski razgraničenih prihoda, već su tretirana kao javni prihod i utrošena za druge namjene, zbog čega su prihodi precijenjeni za navedeni iznos.

Detalno obrazloženje navedeno je po pojedinom procesima.

U ovom slučaju, priznavanje rashoda i izdataka nije izvršeno prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno nisu evidentirani u razdoblju kada je obaveza za plaćanje nastala, čime nije postupljeno u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH. Stoga nije ispoštovan ni član 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i član 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Posljedica navedenog je da nisu ispoštovana računovodstvena načela: tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.

Preporuka:

- *Kod finansijskog izvještavanja dosljedno primjenjivati budžetsko računovodstvo koje se zasniva na načelima tačnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti i pravovremenosti.*
- *Rashode i izdatke iskazivati u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, odnosno u kojem je obaveza za plaćanje nastala nezavisno od datuma izmirivanja, u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH.*

7. IMOVINA, OBAVEZE I IZVORI SREDSTAVA

7.1 BILANS STANJA

7.1.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima na kraju fiskalne godine iznosila je 1.428.470 KM. Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 1.280.913 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 207.364 KM. Zalihe su iskazane u iznosu 178.673 KM i u odnosu na prethodnu godinu veće su za 23.027 KM.

Novčana sredstva na datum bilance iskazana su u iznosu 1.428.470 KM, od čega se na sredstva na transakcijskim računima kod banaka odnosi 1.405.552 KM i blagajne korisnika 22.918 KM. Na poziciji novčanih sredstava iskazan je iznos 8.284 KM koji se odnosi na potraživanja od likvidirane Gospodarske banke Mostar iz ranijih godina. Obzirom da je izvjesno da ista neće biti realizirana, potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi evidencije odražavale stvarno stanje novčanih sredstava.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da računi pravosudnih institucija na kojima su iskazana sredstva u ukupnom iznosu od 1.414.371 KM, nisu u sistemu Glavne knjige trezora Županije, što nije u skladu sa članom 15. Zakona o trezoru u FBiH²⁴. Radi se o općinskim sudovima Široki Brijeg i Ljubuški, koji se finansiraju iz Proračuna Županije, a prelaskom na trezorski način rada, nikad nisu zatvorili račune preko kojih su obavljali i još uvijek obavljaju određene poslove. Također, u skladu sa članom 19. Zakona o trezoru u FBiH, Ministarstvo financija je ovlašteno u slučaju potrebe i

²⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16

opravdanosti, za otvaranje podračuna u okviru Trezora za prikupljanje namjenskih prihoda, primitaka, donacija i njihovo namjensko trošenje.

Preporuke:

- ***Preduzeti aktivnosti na zatvaranju računa pravosudnih institucija, koji nisu u sistemu Glavne knjige Trezora Županije, a u slučaju potrebe i opravdanosti otvoriti namjenske podračune u okviru Trezora, za pravosudne institucije.***

Kratkoročna potraživanja iskazana su u ukupnom iznosu od 1.280.913 KM.

Potraživanja od pravnih lica za isporučene robe i usluge u najvećoj mjeri odnose se na potraživanja iskazana kod Ministarstva gospodarstva 224.821 KM, MUP-a 144.400 KM i Uprave za inspeksijske poslove 10.283 KM. Od 224.281 KM potraživanja Ministarstva gospodarstva za dane koncesije, 71.021 KM odnosi se na potraživanja starija od šest mjeseci i nije izvršen prenos istih na sumnjiva i sporna potraživanja u skladu s računovodstvenim propisima. Potraživanja iskazana kod MUP-a 144.400 KM starija su od šest mjeseci, a odnose se na angažovanje policijskih službenika na sportskim takmičenjima u razdoblju 2012. – 2015. godine i nije prezentirano da su poduzete aktivnosti za naplatu istih.

Potraživanja za date avanse u iznosu od 15.000 KM evidentirana su kod Vlade za avans dat JKP KOMRAD Posušje. Povjerenstvo za popis konstatiralo je da se isti na ovoj poziciji vodi duži niz godina i da je potrebno poduzeti aktivnosti na njihovom izmirenju.

Potraživanja po datim pozajmicama u iznosu od 153.658 KM evidentirana su kod Vlade ŽZH i odnose se na pozajmice date 2008. i 2009. godine Agenciji za privatizaciju.

Ostala potraživanja u ukupnom iznosu od 80.830 KM evidentirana su kod Vlade u iznosu od 70.500 KM na osnovu pozajmice date Rudnicima boksita d.o.o. Široki Brijeg 70.000 KM te pozajmice djelatniku iz ranijih godina 500 KM i kod MUP-a 10.330 KM potraživanja od djelatnika.

Potraživanja za preplaćene poreze iskazana su u iznosu 27.974 KM i ista se odnose na potraživanja za doprinose nastala usklađivanjem MIP-1023 obrazaca kod budžetskih korisnika.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana u iznosu od 613.886 KM odnose se na potraživanja od Hercegovačke banke d.d. u likvidaciji Mostar za blokirana novčana sredstva 322.545 KM, potraživanja za date koncesije iskazana kod Ministarstva gospodarstva 31.425 KM i potraživanja Uprave za inspeksijske poslove 257.916 KM, po izvršenim inspeksijskim pregledima, od mesnih industrija „Farmko“ d.o.o Široki Brijeg 101.439 KM, MI „Rakitno“ 99.978 KM, MI „Dušić“ 40.923 KM, „Šišović“ 14.806 KM i ECO&CO 770 KM. U tekućoj godini Ministarstvo gospodarstva je naplatilo 114.031 KM sumnjivih i spornih potraživanja.

Budžetski korisnici kod kojih su iskazana potraživanja nisu u svim slučajevima postupili u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, obzirom da na dan 31.12.2017. godine nisu izvršili međusobno usaglašavanje potraživanja sa dužnicima. Nadalje, nisu poduzete odgovarajuće aktivnosti naplate iskazanih potraživanja te da je u okviru redovnih potraživanja iskazano najmanje 215.421 KM potraživanja za koja je trebalo izvršiti prenos na sumnjiva i sporna potraživanja.

Preporuka:

- ***Svi budžetski korisnici dužni su usaglašavati potraživanja sa dužnicima na dan 31.12. tekuće godine u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, preduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu potraživanja, te ista knjigovodstveno evidentirati u skladu sa važećim zakonskim propisima.***

7.1.2 Stalna sredstva

U konsolidovanim finansijskim izvještajima nabavna vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu 80.902.458 KM, ispravka vrijednosti 26.932.222 KM i sadašnja vrijednost 53.970.236 KM. U odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosila 53.768.905 KM, sadašnja vrijednost stalnih sredstava je veća za 201.331 KM.

Kod određenih proračunskih korisnika nije nam prezentirano da su stalna sredstva evidentirana na osnovu vjerodostojne dokumentacije. Primjera radi, navodimo objekat Osnovne škole „Ante Brune Bušića“ u Rakitnu na kojem je izvršena dogradnja sistema za grijanje i kotlovnice u iznosu od 60.079 KM s PDV-om, te radovi na vanjskoj fasadi, toplinska izolacija, rekonstrukcija krova i zamjena prozora u iznosu od 95.881 KM s PDV-om. Isti su završeni u decembru 2015. godine i finansirani na osnovu Sporazuma o sufinansiranju između Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP), a nije nam prezentirana dokumentacija o prenosu vlasništva sa UNDP-a na Županiju. Kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi konstatovali smo da Ministarstvo ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno evidentiranje stalnih sredstava ukupne nabavne vrijednosti 747.240 KM, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH²⁵. Navedeno se odnosi na upravnu zgradu iskazanu u poslovnim knjigama po nabavnoj vrijednosti od 546.709 KM, zgradu u pripremi 129.395 KM, sredstva evidentirana na poziciji Medicinska i stomatološka oprema nabavne vrijednosti 71.136 KM.

Sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 9.282.520 KM i najvećim dijelom se odnose na zgrade. Najveći iznos evidentiran je kod Vlade Županije od 9.127.895 KM, od čega se 8.327.895 KM odnosi na zgrade u pripremi koje su temeljem Odluke Vlade broj 01-1094-4/14-104 od 22.12.2014. godine, preknjižene 29.12.2014. godine sa Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata na Vladu Županije, o čemu je šire pojašnjeno u prethodnim revizorskim izvještajima. Ugovorima o zajedničkoj izgradnji zaključenim sa općinama Ljubuški, Posušje i Grude na čijem području su izgrađene zgrade, nije regulisan status vlasništva nad poslovnim dijelovima zgrada, a Rješenja o građenju vode se na ime općina, a ne na Ministarstvu branitelja, kao ni na Vladi. Prema ugovorima o zajedničkoj izgradnji sa općinama Ljubuški, Grude i Posušje na čijem području su izgrađene zgrade, pored stambenih objekata ugovorena je izgradnja poslovnih objekata. Imajući u vidu da za poslovni dio objekta ugovorima o zajedničkoj izgradnji između općina i Ministarstva branitelja nije regulisan status vlasništva i upotreba, kao i da izdata Rješenja nisu pratila osnovne Ugovore o zajedničkoj izgradnji, ne možemo iz predmetnih ugovora zaključiti da je Ministarstvo branitelja, kao ni Vlada, vlasnik poslovnih dijelova objekata i da će iste koristiti ili imati koristi, niti je za pripadajući dio procijenjena vrijednost nekretnine. Kako je od početka izgradnje učinjeno niz propusta i neusaglašenih dokumenata, za poslovni dio objekata neophodno je obezbijediti odgovarajuću dokumentaciju koja bi bila osnov za uknjižbu istih. U revidiranoj godini sa navedenim općinama nije bilo aktivnosti na reguliranju ovih pitanja.

Također, provedenom revizijom nismo stekli uvjerenje da su budžetski korisnici uspostavili pomoćnu knjigu stalnih sredstava kako je predviđeno članom 20. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i članom 7. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH²⁶.

Preporuke:

- ***Preduzeti aktivnosti da se za sva stalna sredstva obezbijedi vjerodostojna dokumentacija kako bi se ista priznavala i evidentirala na bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.***
- ***Preduzeti aktivnosti kako bi svi budžetski korisnici uspostavili pomoćnu knjigu stalnih sredstava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.***

7.1.3 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 42.174.856 KM od čega su kratkoročne tekuće obaveze 39.822.027 KM i razgraničenja 2.352.829 KM od čega razgraničeni prihodi 2.060.934 KM i razgraničeni rashodi 291.895 KM. Struktura kratkoročnih obaveza i razgraničenja je sljedeća:

u KM

Kratkoročne obaveze	Obaveze na dan 31.12.2017. godine	Obaveze na dan 31.12.2016. godine
Kratkoročne tekuće obaveze	14.158.113	10.899.427

²⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

²⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 34/14

- Obaveze prema dobavljačima	13.597.504	10.114.529
- Obaveze prema fizičkim licima	243.035	346.742
- Ostale kratkoročne obveze	317.574	438.156
Obaveze prema zaposlenicima	25.663.914	30.008.726
Kratkoročna razgraničenja	2.352.829	2.149.536
UKUPNO	42.174.856	43.057.689

Najveći dio obaveza prema dobavljačima iskazan je kako slijedi: Ministarstvo financija 4.928.123 KM, Vlada 3.211.423 KM, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi 1.983.353 KM i Ministarstvo gospodarstva 1.086.133 KM. Prema prezentiranim podacima, na obaveze prema dobavljačima nastale tekuće godine odnosi se 8.589.441 KM, a 1.495.877 KM odnosi se na obaveze nastale prije pet i više godina.

S obzirom na to da je stanje neizmirenih obaveza s Institutom za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja na dan 31.12.2017. godine iskazano u iznosu od 122.611 KM kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi, usaglašeno i ovjereno izvodom otvorenih stavki, a iste su u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2017. godine iskazane u iznosu od 245.222 KM, ne možemo potvrditi da su obaveze prema dobavljačima iskazane istinito i fer, u skladu sa članom 19. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH. Isto je uticalo da su i obaveze Županije iskazane veće za navedeni iznos. U toku revizije, u junu 2018. godine, konstatovali smo da su preduzete aktivnosti u cilju ispravke navedene neusaglašenosti.

Vlada i Ministarstvo gospodarstva nisu izvršili ni usaglašavanje predmetnih obaveza sa stanjem na dan 31.12.2017. godine prije sastavljanja finansijskih izvještaja i prije popisa, što je obavezno u skladu sa članom 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH²⁷. Kod Vlade najznačajnije obaveze su iskazane prema Sveučilištu u Mostaru u iznosu od 957.500 KM i Hrvatska pošta d.o.o. Mostar u iznosu od 507.135 KM, a kod Ministarstva gospodarstva obaveze prema Veterinarskom zavodu Mostar u iznosu od 223.062 KM.

Ostale kratkoročne obaveze u iznosu od 317.574 KM odnose se na poreze i doprinose na dodatna primanja i doprinose za zaštitu i spašavanje.

Obaveze prema zaposlenicima iskazane su u iznosu od 25.663.914 KM odnose se na obaveze za doprinose na i iz plaća tekuće i ranijih godina 22.619.124 KM, ostale obaveze 1.186.525 KM, plate za decembar 2017. godine 1.554.215 KM te naknade plata za decembar 2017. godine 314.050 KM. U okviru ostalih obaveza najznačajniji dio odnosi se na obaveze za decembar 2017. godine: po obustavama 459.924 KM, obaveze za topli obrok 359.823 KM i obaveze za prevoz 201.393 KM.

Obaveze za poreze i doprinose i doprinose za beneficirani radni staž kod MUP-a u revidiranom periodu su se izmirivale prilikom isplate neto plata, u skladu s propisima.

Prema prezentiranim podacima, obaveze za doprinose tekuće godine iznose 1.618.621 KM, a obaveze ranijih godina od 21.000.502 KM, na navedene obaveze u periodu od 2006. - 2014. godine.

Napominjemo da se u vanbilansnoj evidenciji vode obaveze na osnovu doprinosa iz ranijeg perioda 8.114.608 KM, a čije je stanje potrebno usaglasiti sa stanjem iskazanim kod Porezne uprave FBiH. Iako su u prethodnim revizijama zbog tih nepravilno provedenih računovodstvenih postupaka date kvalifikacije, do sada nisu poduzimane nikakve aktivnosti tako da se obaveze po navedenom osnovu još uvijek vode u vanbilansnoj evidenciji. Također, u vanbilansnoj evidenciji se vode obaveze za doprinose na osnovu beneficiranog radnog staža za period 2011. - 2014. godina u iznosu od 2.617.020 KM, a iste se obračunavaju i evidentiraju prilikom umirovljenja djelatnika.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu 2.352.829 KM, od čega razgraničeni prihodi 2.060.934 KM, a razgraničeni rashodi 291.895 KM.

Razgraničeni prihodi za namjenska sredstva iskazani su 1.386.028 KM, a najvećim dijelom se odnose na vodne naknade 503.985 KM i koncesijske naknade 251.176 KM kod Ministarstva gospodarstva, sredstva za zaštitu okoliša kod Ministarstva prostornog uređenja 417.403 KM i sredstva za zaštitu i spašavanje kod Uprave za civilnu zaštitu 152.690 KM.

Razgraničeni ostali prihodi od 660.386 KM najvećim dijelom se odnose na Upravu za inspekcijske poslove za obavljene preglede 268.199 KM, Ministarstvo gospodarstva za koncesijske naknade 241.727 KM i MUP 144.400 KM za angažovanje policijskih službenika na sportskim natjecanjima.

²⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

Razgraničeni rashodi 291.895 KM odnose se na troškove Vlade iz 2008. godine, koji nisu evidentirani na poziciji troškova u razdoblju kada su i nastali, o čemu je konstatirano i u ranijim revizorskim izvještajima.

Preporuke:

- **Obaveze po osnovu poreza i doprinosa na plaću i iz plaće i po osnovu beneficiranog radnog staža iz ranijih godina, koje su iskazane u vanbilansnoj evidenciji, evidentirati u bilansnoj evidenciji.**
- **Preduzeti aktivnosti kako bi se u što kraćem periodu izmirile obaveze po osnovu poreza i doprinosa iz ranijeg perioda.**

7.1.4 Dugoročne obaveze i razgraničenja

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu 8.346.687 KM i odnose se na obaveze po kreditima 7.826.685 KM i obaveze po osnovu finansijskom leasingu 520.002 KM.

Struktura i stanje iskazanih dugoročnih obaveza po kreditima je sljedeća:

Dugoročni krediti	Svrha zaduženja	Period otplate duga		Stanje 31.12.2017	Stanje 31.12.2016.
		Glavnica	Kamata		
OPEC fond (Razvojna banka)	Rek. školskih objekata	2008.-2019.	2004.-2019.	32.776	70.381
MMF - III Stand by aranžman	tekuća likvidnost - fin. pror. deficita	2015.-2017.	2015.-2017.	0	1.500.000
MMF – IV Stand by aranžman	tekuća likvidnost - fin. pror. deficita	2017.-2019.	2017.-2019.	1.141.000	1.304.000
UniCredit Bank d.d. Mostar	tekuća likvidnost - fin. pror. deficita	2015.-2020.	2014.-2020.	2.845.287	4.026.915
Nova Banka AD Banja Luka	Izmirenje prenesenih obv.	2016.-2020.	2016.-2020.	2.540.791	3.292.041
Nova Banka AD Banja Luka	Izmirenje prenesenih obv.	2016.-2020.	2016.-2020.	1.266.831	1.643.778
UniCredit Bank d.d. Mostar	tekuća likvidnost	2013.-2017.	2013.-2017.	0	420.032
Sveukupno				7.826.685	12.257.147

U okviru vanbilansne evidencije iskazana je obaveza od 4.740.853 KM knjižena na osnovu Podugovora o zajmu za Projekat Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini – Faza II između FBiH, koju zastupa Federalno ministarstvo finansija i Županije koju zastupa Ministarstvo financija iz 2010. godine (kredit Vlade Republike Koreje.) **S obzirom na to da je Županija preuzela obavezu vraćanja navedenog kredita te da se radi o stvarnoj, a ne potencijalnoj obavezi, istu je trebalo iskazati u bilansnoj evidenciji.**

U 2017. godini izvršena je uplata 727.819 KM po osnovu glavnice za kredit Vlade Republike Koreje čija namjena je modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini. Od navedenog iznosa 247.308 KM se odnosi na period 20.04. do 20.10. 2016. godine, a 238.076 KM na period 20.10.2016. do 20.04.2017. godine.

Preporuka:

- **Obaveze po osnovu kredita Vlade Republike Koreje potrebno je evidentirati na propisanoj poziciji.**

7.1.5 Popis sredstava i obaveza

Vlada Županije je 12.12.2017. godine donijela Odluku o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja Županije na dan 31.12.2017. godine i pojedinačnim rješenjima imenovala glavne komisije za popis MUP-a, Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa, županijskih ministarstava i uprava, komisiju za popis novčanih sredstava, donacijskih sredstava, plemenitih metala i vrijednosnih papira, potraživanja i plasmana, kratkoročnih i dugoročnih obaveza, razgraničenja i kapitala te Glavnu popisnu komisiju Županije. Komisijama je bio rok za podnošenje izvještaja Glavnoj komisiji 31.01.2018. godine, a Glavnoj komisiji rok 10.02.2018. godine za podnošenje izvještaja Vladi, što nije u skladu sa članom 26. Zakona o računovodstvu i reviziji²⁸.

²⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

Pojedinačne komisije nisu dostavile Izvještaje u skladu sa Rješenjima o imenovanju, niti je Glavna popisna komisija u propisanom roku sačinila Elaborat o obavljenom redovitom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja Županije Zapadnohercegovačke na dan 31.12.2017. godine.

Elaborat o popisu, sa prijedlogom mjera za usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom, Vlada je usvojila Odlukom dana 28.03.2018. godine, osim Prijedloga Odluke o otpisu potraživanja Uprave za inspekcijske poslove u iznosu od 114.784 KM.

Provedenom revizijom smo utvrdili da kod pojedinih proračunskih korisnika komisije nisu sačinile izvještaje o popisu u skladu sa mjerodavnim zakonskim i županijskim propisima nego su dostavile popisne liste i nije navedeno da li su utvrđene razlike po obavljenom popisu, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH²⁹ i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH³⁰. Također, konstatovali smo da je komisija za popis kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi popisala stalno sredstvo nabavne vrijednosti 71.136 KM kao vlastito, a za isto ne posjeduje dokumentaciju o vlasništvu, ne koristi ga Ministarstvo niti se nalazi u prostorijama istog.

Utvdili smo da popis potraživanja i obaveza kod određenih korisnika (Vlada, MUP) nije obavljen u skladu s Pravilnikom o popisu sredstava i izvora sredstava³¹ kojim je propisano da popis potraživanja i obaveza podrazumijeva sastavljanje specifikacije otvorenih stavki koje služe za iskazivanje knjigovodstvenog stanja, što nije učinjeno od strane svih budžetskih korisnika na datum bilansa. Kod Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi popisane su obaveze prema Institutu za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u ukupnom iznosu od 245.222 KM, iako je Ministarstvo izmirilo dio obaveza u iznosu od 122.611 KM tokom 2017. godine.

Shodno naprijed navedenome, nisu poduzete aktivnosti s ciljem utvrđivanja stvarnog stanja stalnih sredstava, te usaglašavanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem stalnih sredstava, kako je to predviđeno odredbama člana 25. i 26. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH i člana 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH

Preporuka:

- ***Godišnji popis imovine i obaveza vršiti u potpunosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju tačnog, istinitog i pouzdanog iskazivanja stanja imovine i obaveza u finansijskim izvještajima.***

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Na **vanbilansnoj evidenciji** iskazan je iznos 17.813.597 KM. Od toga iznos od 8.114.608 KM odnosi se na neplaćene doprinose na plate i iz plata za zdravstveno osiguranje i zapošljavanje za koje je Vlada 13.01.2005. godine donijela Odluku kojom je utvrđeno da Ministarstvo financija neće knjižiti iste kao obaveze Županije. Radi se o razlici neplaćenih doprinosa iz prethodnih razdoblja, obzirom da su se u to vrijeme doprinosi plaćali samo na iznos najniže plaće. Iako su u prethodnim revizijama zbog tih nepravilno provedenih računovodstvenih postupaka u prethodnim revizijama davane kvalifikacije, do sada nisu poduzimane nikakve aktivnosti, tako da se obveze po navedenom osnovu još uvijek vode u vanbilansnoj evidenciji. Prema izjavama odgovornih zaposlenika, u proteklom razdoblju je manji dio ovih obaveza izmiren i to samo za zaposlenike koji su otišli u penziju, ali se to nije pratilo, niti se po tom osnovu vršilo njihovo umanjeње u vanbilansnim evidencijama. **To je i razlog zbog kojeg se iste ne mogu kvantificirati, odnosno, ne može utvrditi njihov stvarni iznos.** Treba napomenuti da ove obaveze nikada nisu bile predmet redovitog godišnjeg popisa, niti je do sada vršeno sravnjenje i usaglašavanje sa nadležnom poreznom upravom, kao što nije vršeno usaglašavanje ni obaveza na osnovu neizmirenih doprinosa koji se vode u bilansnim evidencijama.

U okviru vanbilansne evidencije iskazana je obaveza od 4.740.853 KM knjižena na osnovu Podugovora o zajmu za Projekat Modernizacija bolnica u Bosni i Hercegovini – Faza II između FBiH, koju zastupa Federalno

²⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 83/09

³⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 60/14

³¹ „Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 21/12

ministarstvo finansija i Županije koju zastupa Ministarstvo financija iz 2010. godine (kredit Vlade Republike Koreje.).

U okviru vanbilansne evidencije iskazane su sudske takse u iznosu 1.385.825 KM i administrativne takse u iznosu 955.290 KM. Uvidom u konsolidovani bruto bilans, konstatovali smo da je prihod ostvaren u 2017. godini po osnovu sudskih taksi iskazan u iznosu 1.098.667 KM, po osnovu administrativnih taksi 541.904 KM, a da potraživanje po ovom osnovu nije iskazano u bilansnoj evidenciji. U 2017. godini izvršeno je evidentiranje na vanbilansnoj evidenciji obračunatog a neplaćenog beneficiranog radnog staža za policijske službenike u iznosu od 2.617.020 KM, koji se odnosi na ranije godine.

U vanbilansnoj evidenciji nisu evidentirane garancije Županije po kreditima datim krajnjim korisnicima u iznosu od 21.273.421 KM, što nije u skladu sa članom 55. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Odlukama Skupštine iz 2005., 2007. i 2009. godine date su garancije na 5 kredita, a korisnici kredita su: Općina Posušje, Općina Grude i JP Komrad d.o.o. Posušje (projekti vodoopskrbnog sistema), Služba za zapošljavanje Županije (isplata novčanih naknada razvojčanim braniteljima za rujan 2007. godine) i Zavod zdravstvenog osiguranja Županije (završetak radova na objektu kliničke bolnice Mostar).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH Glavna knjiga vanbilansnih evidencija obuhvata poslovne događaje koji u trenutku nastanka nemaju uticaj na promjene u bilansu stanja i bilansu uspjeha, ali osiguravaju dodatne informacije o korištenju tuđe imovine, budućih potencijalnih obaveza i sl. Županija nije postupila u skladu sa naprijed navedenim Zakonom, vezano za iznose iskazane u vanbilansnoj evidenciji, obzirom da poslovni događaji koji su evidentirani imaju uticaj na promjene u bilansu stanja i bilansu uspjeha.

Preporuka:

- ***U vanbilansnoj evidenciji evidentirati poslovne događaje kako je predviđeno Zakonom o računovodstvu i reviziji i drugim podzakonskim propisima u ovoj oblasti.***

9. JAVNE NABAVKE

Planiranje i provođenje postupaka javnih nabavki vrše budžetski korisnici za svoje potrebe, te se u najvećem broju slučajeva (osim Vlade, Ministarstva financija i MUP-a) provode postupci za dodjelu ugovora malih vrijednosti.

Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2017. godini planiralo provođenje 14 postupka javnih nabavki roba (ukupne procijenjene vrijednosti 1.040.000 KM), 5 postupaka nabavki usluga (138.000 KM) i 2 postupka nabavki radova (212.500 KM). Provedenom revizijom javnih nabavki kod MUP-a uočili smo sljedeće nepravilnosti:

- Kod provođenja otvorenog postupka javne nabavke ljetnih i zimskih policijskih odora i policijske opreme konstatovali smo da je postupak prvi put poništen, a u ponovljenom postupku, Obavještenje o nabavci objavljeno 02.05.2017. godine, zaprimljena je ponuda od jednog dobavljača u kojoj je naznačen rok važenja ponude 17.03.2017. godine u iznosu od 104.164 KM bez PDV-a. Komisija je konstatovala u Zapisniku o pregledu i ocjeni ponuda da je dobavljač dostavio ponudu na 98.538 KM bez PDV-a i ista je ocijenjena kao zadovoljavajuća i donesen prijedlog za izbor dobavljača. Sa istim je zaključen ugovor o nabavci na iznos od 100.000 KM bez PDV-a, a prihvaćena ponuda od dobavljača iznosila je 98.538 KM bez PDV-a.
- Kod nabavke četiri terenska motorna vozila, ukupne vrijednosti 127.923 KM s PDV-om, konstatovali smo da je ugovor s dobavljačem zaključen od strane MUP-a 03.10.2017. godine, što nije u skladu sa članom 72. stav 2. obzirom da je Odluka o izboru ponuđača donesena 19.09.2017. godine, dok je od strane dobavljača ugovor potpisan 04.10.2017. godine, a isporuka navedenih vozila izvršena 03.10.2017. godine.
- Konstatovali smo i da je MUP vršio nabavku kancelarijskog materijala u iznosu od 30.375 KM bez zaključenog ugovora o javnoj nabavci, u periodu od isteka prethodnog ugovora do zaključenja novog.
- Kod nabavke radova rekonstrukcije objekata, u 2016. godini zaključena su dva ugovora s dobavljačima i na dane 29. i 30.12.2016 godine ispostavljene faktura od dobavljača na ukupan

iznos od 57.063 KM, a isto je evidentirano kao kapitalni izdaci u 2017. godini, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u Federaciji BiH.

Kod **Uprave za civilnu zaštitu** čije je sjedište u Grudama, Proračunom za 2017. godinu odobreno je za gorivo 12.000 KM, a utrošeno 11.295 KM. Ista nije postupila u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i odabrala odgovarajući postupak, već je dva puta provela direktni sporazum za nabavku goriva za službena vozila u januaru i oktobru. U drugom postupku dostavljen je zahtjev za ponudom u Široki Brijeg i Posušje, iako pumpna stanica ima i u Grudama. Sa dobavljačem Bagarić d.o.o. Široki Brijeg zaključen je Ugovor 24.10.2017. godine za nabavku 3.300 litara dizel goriva u iznosu 6.138 KM (2,18 KM/l). Dobavljač je cjelokupnu ugovorenu količinu i vrijednost fakturisao 25.10.2017. godine, a na računu je navedeno da je istog dana izvršena i isporuka robe. 26.10.2017. godine je uneseno u Glavnu knjigu. Ne možemo potvrditi ovakav način odabira dobavljača, isporuke goriva i realizacije zaključenog Ugovora, obzirom da Uprava za civilnu zaštitu nema cisternu niti mjesto gdje skladišti gorivo. U ovom slučaju unaprijed je izvršeno plaćanje za gorivo koje još nije isporučeno, a evidentiranje nije izvršeno u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Takođe ne možemo potvrditi opravdanost fakturisanja i plaćanja cjelokupnog ugovorenog iznosa, obzirom da je gorivo roba koja se sukcesivno isporučuje u toku ugovorenog perioda. Takođe, u više navrata nabavljena je računarska oprema, oprema i namještaj gdje nije primijenjem odgovarajući postupak u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da pojedini proračunski korisnici nisu donijeli plan nabavke za 2017. godinu, nisu provodili predviđene postupke nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te na osnovu zaključenih ugovora sa dobavljačima nabavljali robu i usluge.

Na osnovu naprijed navedenog ne možemo potvrditi da su u 2017. godini proračunski korisnici Županije u potpunosti postupali u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, obzirom da pojedini korisnici nisu uopšte provodili propisane procedure i zaključivali ugovore o nabavci, dijelili postupke, odnosno nisu primjenjivali odgovarajuće postupke nabavki, blagovremenog pokretanja postupaka nabavke i dr.

Preporuka:

- *Nabavku roba, usluga i radova vršiti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, postupke započinjati blagovremeno uz izbor odgovarajućeg postupka i u potpunosti provođenjem predviđenih procedura.*

10. SUDSKI SPOROVI

Nisu nam prezentirani traženi podaci o pokrenutim tužbama, presudama i rješenjima o izvršenju Županije. Ministarstvo financija posjeduje izvršna rješenja za izgubljene sporove, koji su obaveza Županije, a čija je vrijednost prema prezentiranoj dokumentaciji 3.300.422 KM. Navedena rješenja o izvršenju općinskih sudova Županije nisu evidentirani u knjigovodstvu kao obaveza, već se evidentiraju u vrijeme plaćanja. Isti se odnose na obaveze iz radnog odnosa i duge obaveze Županije.

Sudska rješenja o izvršenju u iznosu od 3.300.422 KM nisu knjigovodstveno evidentirana na poziciji rashoda i obaveza u periodima na koje se odnose, što nije u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Isto je imalo za posljedicu da su podcijenjeni rashodi i izdaci i finansijski rezultat pripadajućih perioda i ukupno iskazane obaveze, a nije tačno iskazan ni ukupan višak rashoda nad prihodima.

Preporuka:

- *Pravomoćne sudske presude i izvršna sudska rješenja iz radnog odnosa iskazivati na odgovarajućim pozicijama rashoda i obaveza.*

11. KOMENTAR

Županija Zapadnohercegovačka je dostavila Očitovanje na Nacrt Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2017. godinu, broj 04-01-14-1411/18, od 21.08.2018. godine. Uz Očitovanje, koje predstavlja komentar na Nacrt Izvještaja, dostavljena je i određena dokumentacija. U Očitovanju su navedeni komentari Ministarstva financija i proračunskih korisnika Županije Zapadnohercegovačke za koje su

dati nalazi i preporuke u Nacrtu Izvještaja. Od budžetskih korisnika, Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i Ministarstvo unutarnjih poslova u očitovanju na Nacrt izvještaja nisu dali primjedbe, dok su u komentarima ostalih izražena određena neslaganja sa pojedinim navodima u nalazu.

S pažnjom smo razmotrili sve navode i dodatna obrazloženja i sve što je opravdano inkorporirali u konačan Izvještaj o finansijskoj reviziji Županije Zapadnohercegovačke za 2017. godinu.

S obzirom da nije dostavljena relevantna dokumentacija i data adekvatna obrazloženja, koja bi uticala na izmjenu nalaza i preporuka, nismo prihvatili navode i obrazloženja Ministarstva financija koji se odnose na izjave o fiskalnoj odgovornosti, preraspodjele koje su donesene 31.01.2018. godine, usklađenost rokova za podnošenje izvještaja o godišnjem popisu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i opravdanosti utroška sredstava tekuće zalihe. Nismo imali osnova da prihvatimo ni obrazloženja i komentare: Općinskog suda u Ljubuškom o opravdanosti otvorenog depozitnog računa koji nije u okviru Trezora Županije Zapadnohercegovačke, Uprave za civilnu zaštitu Županije Zapadnohercegovačke u vezi javnih nabavki, Skupštine Županije Zapadnohercegovačke u vezi kriterija za raspodjelu tekućih transfera, Ministarstva prostornog uređenje, graditeljstva i zaštite okoliša u vezi raspodjele sredstava tekućih transfera i interventnih sredstava, Ministarstva gospodarstva koji se odnosi namjenske prihoda za šume i Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa u vezi izvještaja o namjenskom utrošku tekućih transfera.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Sead Čorbo, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Kimeta Bihorac, dipl. oec. - vođa tima

Josipa Zadro, univ. spec. oec. - član tima

**IV PRILOG
KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**

Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu					
Naziv institucije: Županija Zapadnohercegovačka					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)					
	79.925.939	79.900.917	75.391.011	-25.021,99	99,97%
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	70.437.939	70.856.963	65.841.466	419.023,78	100,59%
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	18.327.939	18.117.259	14.325.490	-210.680,26	98,85%
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća	18.327.939	18.117.259	14.325.490	-210.680,26	98,85%
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. i druš. za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0	0
3. Porezi na platu i radnu snagu	7.000	1.989	4.629	-5.011,16	28,41%
4. Porez na imovinu	800.000	937.187	785.395	137.186,78	117,15%
5. Domaći porezi na dobra i usluge	20.000	927	16.709	-19.073,50	4,63%
6. Porez na dohodak	4.600.000	5.172.599	4.509.722	572.598,83	112,45%
7. Prihodi od indirektnih poreza	46.680.000	46.626.354	46.199.024	-53.646,44	99,89%
8. Ostali porezi	3.000	650	497	-2.350,47	21,65%
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	7.888.000	7.223.359	7.991.880	-664.640,92	91,57%
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	145.000	137.119	65.838	-7.880,88	94,56%
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	145.000	124.280	61.016	-20.720,30	85,71%
Ostali prihodi od imovine	0	12.766	4.712	12.765,82	
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	74	49	73,60	
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i dr. prihodi	6.618.000	6.070.621	6.586.663	-547.378,96	91,73%
Administrativne takse	560.000	541.904	607.268	-18.096,15	96,77%
Sudske takse	1.220.000	1.098.667	1.278.051	-121.333,09	90,05%
Komunalne naknade i takse	0	0	25	0,00	
Ostale budžetske naknade i takse	1.637.000	1.347.273	1.379.081	-289.726,59	82,30%
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	1.855.000	1.724.401	2.126.801	-130.598,80	92,96%
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	1.340.000	1.290.999	1.133.742	-49.000,83	96,34%
Neplanirane uplate –prihodi	6.000	67.377	61.695	61.376,50	1122,95%
Novčane kazne	1.125.000	979.476	1.097.127	-145.524,49	87,06%
Drugi tekući prihodi	0	36.143	242.251	36.143,41	
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	1.600.000	1.820.595	1.557.665	220.595,15	113,79%
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	400.000	428.056	265.709	28.055,94	107,01%
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	1.200.000	1.392.476	1.291.957	192.475,61	116,04%
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije	0	64	0	63,60	
II. RASHODI (od 1 do 7)					
	73.292.430	73.097.828	69.163.057	-194.601,70	99,73%

1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	48.474.005	47.409.683	45.225.971	-1.064.321,59	97,80%
	Bruto plate i naknade plata	40.513.802	39.588.170	37.711.237	-925.631,57	97,72%
	Naknade troškova zaposlenih	7.960.203	7.821.513	7.514.734	-138.690,02	98,26%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	5.143.645	5.087.898	4.544.674	-55.747,30	98,92%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	6.447.164	5.934.961	6.063.481	-512.202,97	92,06%
	Putni troškovi	153.539	111.603	94.092	-41.936,03	72,69%
	Izdaci za energiju	638.316	577.002	508.944	-61.314,34	90,39%
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	1.047.428	891.893	984.131	-155.534,63	85,15%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	623.572	624.097	664.982	524,76	100,08%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	386.838	338.071	276.482	-48.767,29	87,39%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	46.000	54.648	47.993	8.647,92	118,80%
	Izdaci za tekuće održavanje	405.515	420.309	392.741	14.793,99	103,65%
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	155.708	110.627	126.421	-45.080,65	71,05%
	Ugovorene i druge posebne usluge	2.990.248	2.806.711	2.967.695	-183.536,70	93,86%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	11.315.714	13.666.995	11.879.164	2.351.281,49	120,78%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	3.680.000	4.258.438	4.046.984	578.438,11	115,72%
	Tekući transferi pojedincima	2.966.714	3.076.670	3.414.810	109.956,09	103,71%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	2.789.000	4.349.080	3.026.559	1.560.079,75	155,94%
	Subvencije javnim preduzećima	1.200.000	1.167.207	999.782	-32.793,43	97,27%
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi	680.000	815.601	391.029	135.600,97	119,94%
5.	Kapitalni transferi	300.000	300.000	500.000	0,00	100,00%
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	300.000	300.000	500.000	0,00	100,00%
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	861.902	698.291	949.767	-163.611,33	81,02%
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje	861.902	698.291	949.767	-163.611,33	81,02%
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	750.000	0	0	-750.000,00	
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	6.633.509	6.803.089	6.227.955	169.579,71	102,56%
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	0
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.173.509	1.043.060	1.423.053	-130.448,82	88,88%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	771.559	914.333	1.239.655	142.774,20	118,50%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	106.950	11.784	44.681	-95.166,02	11,02%
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	295.000	116.943	138.717	-178.057,00	39,64%
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	1.173.509	1.043.060	1.423.053	-130.448,82	88,88%
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	5.460.000	5.760.029	4.804.901	300.028,53	105,50%

	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI	0	0	0	0	0
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	0
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	0
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	0	0	0	0	0
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	5.460.000	5.178.158	4.746.666	-281.842,48	94,84%
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	5.460.000	5.178.158	4.746.666	-281.842,48	94,84%
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	5.460.000	5.178.158	4.746.666	-281.842,48	94,84%
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	0	581.871	58.236	581.871,01	

Rukovodstvo je Konsolidovani godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2017. godinu odobrilo dana 05.04.2018. godine

**Ministar financija
Toni Kraljević**

Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine			
Naziv institucije: Županija Zapadnohercegovačka			
Opis	31.12.2017.	31.12.2016.	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	3.179.951	3.481.788	91,3%
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	1.428.470	1.545.970	92,4%
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	1.280.913	1.488.277	86,1%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe	178.673	155.646	114,8%
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	291.895	291.895	100,0%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	53.970.236	53.768.905	100,4%
9. Stalna sredstva	80.902.458	79.754.908	101,4%
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	26.932.222	25.986.003	103,6%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	53.970.236	53.768.905	100,4%
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	57.150.187	57.250.693	99,82%
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	42.174.856	43.057.689	97,9%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	14.158.113	10.899.427	129,9%
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	25.663.914	30.008.726	85,5%
23.Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	2.352.829	2.149.536	109,5%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	8.346.687	12.893.775	64,7%
25.Dugoročni krediti i zajmovi	7.826.685	12.257.147	63,9%
26.Ostale dugoročne obaveze	520.002	636.628	81,7%
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	6.628.644	1.299.229	510,2%
28.Izvori stalnih sredstava	10.889.534	6.181.726	176,2%
29.Ostali izvori sredstava	36.431.112	36.390.501	100,1%
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima	40.692.002	41.272.998	98,6%
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	57.150.187	57.250.693	99,82%

Rukovodstvo je Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2017. godine odobrilo dana 05.04.2018. godine.

Ministar financija
Toni Kraljević

Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima		
Period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine		
Naziv institucije: Županija Zapadnohercegovačka		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	160.133.429
1	Prihodi (od 2 do 6)	80.084.786
2	Prihodi od poreza	70.856.963
3	Neporezni prihodi	7.371.085
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	1.820.595
5	Kapitalni transferi	
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	36.143
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	
9	Finansiranje (od 10 do 12)	0
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	80.084.786
14	II NOVČANE ISPLATE	153.586.724
15	Rashodi (od 16 do 21)	77.044.789
16	Plate i naknade troškova zaposlenih	51.955.189
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	6.300.412
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	5.374.381
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	12.656.953
20	Kapitalni transferi	255.000
21	Izdaci za kamate	502.854
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	585.467
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	585.467
24	Finansiranje (25 + 26)	2.572.030
25	Izdaci za finansijsku imovinu	
26	Izdaci za otplate dugova	2.572.030
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	80.202.286
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	-117.500
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	1.545.970
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	1.428.470

Rukovodstvo je Konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2017. godine odobrilo dana 05.04.2018. godine

Ministar financija
Toni Kraljević